

JAVASLAT

**Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2011-2014-es ciklusra vonatkozó gazdasági programja
elfogadására**

Ó z d, 2011. április 21.

Előterjesztő: Polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 91. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat meghatározza gazdasági programját és költségvetését. Ugyanezen § (6) bekezdése szerint a gazdasági program a képviselő-testület megbízásának időtartamára, vagy az azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzatok által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.

A (7) bekezdés alapján a gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A 2011-2014 időszakra szóló önkormányzati gazdasági programot azzal a céllal alkotuk meg, hogy a város helyzetéből kiindulva iránymutatást adjon a ciklus legfontosabb feladatainak, céljainak megjelölésével.

Az ország jelenlegi rossz gazdasági és adóssághelyzete, valamint a korábbi évek válságának kihatása miatt, minden önkormányzat nagyon nehéz helyzetbe került. Ez különösen érvényes Ózd város gazdaságára, amelyet legyengült állapotban ért a receszsió. Az önkormányzatra a működési hiánnyal tervezett költségvetés, valamint a kibocsátott kötvény jelenlegi árfolyamán, nagyságrendileg 5 milliárd forint adóssághatáró.

Városunkban a magas munkanélküliek aránya, a nagyszámú képzetlen, nehéz szociális helyzetben lévő, elsősorban roma lakosság, valamint a népesség majd harmadát kitevő nyugdíjasok száma. Ez összességben egy nagyon kedvezőtlen gazdasági és demográfiai képet mutat.

A 2010. év végi adatok alapján a nyugdíjasok száma Ózdon meghaladta a 30 %-ot, ezért a ciklus során kiemelt feladatként, területkén kell kezelni az időspolitikát.

Az önkormányzat bevételei nagyon korlátozott lehetőséget adnak a kötelező és az önként vállalt feladatok forrásának biztosítására. Kiegészítésként a futó pályázatok lehetőségeink maximális kihasználása, valamint az új Széchenyi Terv támogatásainak elérése kínálkozik.

Szükség van azonban a rendkívül hátrányos helyzetünk figyelembe vételével kiemelt kormányzati segítségre, kiemelt fejlesztési programok városunkba, térségünkbe hozásához.

Ennek előmozdítása érdekében már tett lépéseket a városvezetés, és a jövőben is mindent meg fogunk tenni.

Megalkottuk a Rombauer Tervet, amely helyzetképet mutat városunkról és kistérségünkéről, megjelölve az ebből fakadó célokat, projekterveket, megvalósítandó feladatokat.

Az elmúlt időszakban, kapcsolódva a Rombauer Terv célkitűzéseire, részt vettünk egy kiemelt országos projekt előkészítésében, amely a nemzeti kulturális örökség megőrzését tűzte célul. Reményeink szerint ez a fejlesztés városunkban fog megvalósulni, amely hatalmas siker lenne.

Meglátásunk szerint az elkövetkező ciklus Ózd számára soha vissza nem térő lehetőség, hogy a kormányzati és politikai támogatás megszerzésén keresztül, mint térségi központ, rendkívül hátrányos helyzetéből kiemelkedjen, fejlődési pályára álljon.

Legfontosabb céljaink:

1. A munkahelyek számának növelése, a foglalkoztatás javítása
 - A meglévő munkahelyek megőrzése azon keresztül is, hogy prioritást kapjanak az önkormányzat beruházási és szolgáltatási megrendelésinél a helyi vállalkozók.
 - Kiemelt figyelemmel fordulunk, és maximális segítséggel támogatjuk a három nagyipari üzem fejlesztési és munkahelyek számának bővítésére irányuló elképzeléseit. Ezért rendszeres kapcsolattartás szükséges a Generál Electric, a Johnson Electric és az Ózdi Acélművek vezetésével.
 - Új befektetők városunkba vonzása érdekében kiadványokat, tájékoztatókat készítünk az aktuális befektetési lehetőségeinkről.
 - A gazdaságfejlesztés az a hajtómotor, amely a foglalkoztatási adottságok javításán túl kihat a kedvezőtlen demográfiai helyzetünk javítására, a fiatalabb és munkaképes generáció elvándorlásának megállítására. Nagyban segíthet a közrend, közbiztonság javulásában, valamint a városunkról kialakult kedvezőtlen országos előítélet megváltoztatásában.
2. A térség elérhetőségének javítása
 - A gazdaságfejlesztést célzó korábbi próbálkozások során kiderült, hogy a legsúlyosabb hátrányunk Ózd jelenlegi rossz megközelíthetősége. Több potenciális beruházó véleménye, hogy a mai világban a logisztika gyorsan és megbízható módon mozgatható árukészletre épül, és ez térségünk közlekedési feltételeinek jelentős javítása nélkül leküzdhetetlen akadálya lehet, hogy egy döntés során minket válasszanak befektetési területül.
 - A közlekedés fejlesztésénél a vasúti és közúti területen egyaránt van teendő. A korábbi években a térség az ország egyik nehézipari központja volt, amelyhez a vasút adta a teherforgalmi kiszolgálást. Napjainkban a versenyszféra anyagmozgatási feladatai nagyrészt átterhelődtek a közútra. A környezettudatos gondolkodás miatt az áruforgalomban nagyobb teret kell kapni a vasúti szállításnak, ezért erre fel kell készülnünk a meglévő vasúthálózat korszerűsítését célként megjelölve.
 - A közúti közlekedés a két legfontosabb irány, Miskolc és Budapest felé egyaránt javítandó. Ennek a fejlesztésnek a nagyságrendje túlmutat városunk és kistérségünk lehetőségein, ezért csak kiemelt fejlesztési programként valósítható meg. A 25-ös út és a 26-os út torkolata közötti szakasz egy új Sajó híddal

történő megépítése szükséges a 2011-2014 közötti időszakban. A tervek szerint szintén ebben a ciklusban megvalósul Bánréve-Miskolc között a 26-os út településeket elkerülő új szakasza, amelyhez így tudna csatlakozni városunk. A másik fő irány Budapest felé, az Ózd-Szentdomonkos, valamint a Szentdomonkos-Bátonyterenye közötti útfejlesztéssel, a 21-es számú úton keresztül nyílik lehetőség az M3-as autópályához való csatlakozáshoz. A jelenlegi borsodnádasi szerpentin földcsuszamlásokkal gyengített szakasza a nagyterhelésű készülő új nyomvonalat kiépíteni.

3. Társadalmi felzárkóztatási stratégia

- A kormány európai uniós elnökségének programjai között is szerepel a roma-stratégia kérdésköre, mint kiemelt terület. Városunk lakosságának több mint 30 százaléka roma származású, és ez szükségessé teszi, hogy ezzel a kérdéssel kiemelt prioritásként foglalkozzunk. Kistérségünk egy az oktatást, a munkahelyteremtést, és a szociális körülményeket átfogó, együttesen kezelő programmal példát tud mutatni az ország más, hasonló gondokkal küzdő térségeinek is. Ennek érdekében a roma lakosságra orientálódó különböző források segítségével területünkön működő fejlesztési programokat össze kell hangolni (például Soros Alapítvány-Bódis Kriszta, MTA Gyermekszegénységi Program, ÁMBÉDKÁR, Dzsaj Bhím Közösség).
- Céljaink eléréséhez a történelmi nagyegyházak és a területünkön működő missziós feladatokat ellátó egyéb egyházak segítségével a képzés, oktatás, gondolkodás megváltoztatására egy hosszú távú programot kell kidolgozni. Elvárásunk szerint ez hozzájárul ahhoz, hogy a mélyszegénységben élő cigányság el tudjon indulni a többségi társadalomba való integrálódás útján.

A négy éves programunk azt a célt kell, hogy szolgálja, hogy városunknak megerősödjön a történelmi hagyományokon alapuló kistérségi, gazdasági és humánpolitikai központi szerepe.

Ennek érdekében legfontosabb kulcsszavaink **a rend, a takarékoság és a kitartás.**

Fentiekre figyelemmel kérem a Képviselő-testületet, hogy 2011-2014-es ciklusra vonatkozó gazdasági programot tárgyalja meg, és a határozati javaslatban foglaltak szerint fogadja el.

Határozati javaslat

...../KH/2011. (IV.21.) Határozat

Tárgy: Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2011-2014-es ciklusra vonatkozó gazdasági programja

Ózd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a fenti előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

Ózd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a határozat 1. mellékletét képező 2011-2014-es ciklusra vonatkozó gazdasági programot elfogadja.

Felelős: Polgármester

Határidő: folyamatos

Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2011-2014-es ciklusra vonatkozó gazdasági programja

I. Pénzügy és adópolitika

A város jelenlegi általános és pénzügyi helyzete, a költségvetés egyensúlyának megteremtése.

A város népességének száma és összetétele az elmúlt tíz évben igen kedvezőtlenül változott. A lakosság száma 2002-2010. között 3806 fővel, éves átlagban 476 fővel csökkent. Ebből a 2006-2010. közötti lakosság szám 1700 fő volt. A statisztikai adatokból megállapítható, hogy a csökkenés állandósult és a kedvezőtlen kilátások miatt a következő években is folytatódik.

Még kedvezőtlenebb a kép, ha a korösszetétel alakulását is figyelembe vesszük.

2006-2010. között a 0-17 évesek száma 600 fővel, a 18-59 évesek száma 1024 fővel, az 60-69 évesek száma 221 fővel, míg a 70 éven felüliek száma 145 fővel növekedett. A korösszetétel változása azt is mutatja, hogy városban az idősebb korosztály aránya folyamatosan növekszik.

Tovább rontja a képet, hogy csökkenő a lakosságszámon belül igen magas a ténylegesen munka nélkül lévők száma és aránya. Ezt a magas arány mutatta a 2010. évben RÁT-ban részesültek (2600 fő) és - más lehetőség nem lévén - a közcélú munkavégzésben részt vettek (710 fő) számának jelentős mértéke is.

A város lakosság számának kedvezőtlen változása jelentősen visszahat a város pénzügyi helyzetére, a bevételek csökkenése és a szociálisan rászorultak számának növekedésével együtt járó, ilyen célú kiadások növekedése révén.

A lakosságszám és a közoktatást igénybevevők számának folyamatos csökkenése miatt a normatív támogatások és az átengedett SZJA-ból származó bevételek csökkenése évente 25-30 Mft bevételkiesést jelentenek.

További társadalmi, városüzemeltetési és városfejlesztési problémát jelentenek a ma még döntően csak a külső városrészekben tapasztalható, fokozatosan romló állapotok, a környezetüket tönkretévő, beilleszkedni és a körülményekhez alkalmazkodni nem akarók számának jelentős emelkedése.

Mindezen folyamatok és problémák ellenére, jelentős erőfeszítések révén a város működőképességét megtartotta, a pályázati források és az ehhez kapcsolódó jelentős mértékű önerő – alapvetően a kötvénykibocsátásból származó forrás felhasználás - biztosításával, látványos fejlesztéseket és rekonstrukciókat (pl. Olvasó, Városi Könyvtár, Kaszinó, Szakrendelő felújítása, SZIKSZI új épületének megépítése, stb) tudott végrehajtani.

Ezzel együtt viszont a város pénzügyi helyzetében jelentkeztek és jelentkeznek számottevő feszültségek, egyensúlytalanságok, a hosszú lejáratú kötelezettségek növekedése, gyakorlatilag nullára csökkent a mozgástere.

A város megtartó képessége, a szociális feszültségek mérséklése, a szükséges pénzügyi stabilitás megteremtése, az önfinanszírozó képesség jelentős javítása csak a jelenlegi munkahelyek megőrzése mellett új, és jelentős létszámot foglalkoztató munkahelyteremtéstől remélhető.

A rendelkezésre álló források korlátozott mértéke miatt hosszabb távon az nem tartható, hogy az önkormányzati intézmények és támogatott gazdasági szervezetei legyenek a város egyik legjelentősebb létszámot foglalkoztató szervezeti együttese.

Az önkormányzat bevételei:

Az önkormányzat bevételeit „kemény” költségvetési korlátként kell kezelni, mivel annak alakulását lényegesen befolyásolni az önkormányzat nem tudja, ahhoz csak alkalmazkodni tud.

Az önkormányzat költségvetése működési bevételeinek mindössze kb. 20 %-át teszi ki a saját bevételek (működési bevételek, helyi adók), kb. 80 %-át a központi forrásból származó támogatások és átengedett központi adók.

Az önkormányzat a helyi adókról szóló törvény által meghatározott adók közül az építményadót és az iparüzési adót vezette be.

Az építményadó fizetése alól a lakások mentesítésre kerültek. 2007. január 1-től az építményadó a gépjármű-tárolók megadóztatása révén a magánszemélyekre is kiterjesztésre került.

A bevételek növelése érdekében a bevezetett helyi adók közül az építményadó esetében van lehetőség emelésre, azonban a lakosság pénzügyi helyzetét figyelembe véve ennek célszerűsége megkérdőjelezhető.

Az önkormányzat állandónak mondható működési bevételei a központi költségvetésből származnak, annak alakulása érdemben nem befolyásolható, ahhoz csak alkalmazkodni lehet.

Jelentős bevételt jelenthetnek a pályázatokon való sikeres részvétellel elnyert összegek, ezek azonban kizárólag felhalmozási célt szolgálnak. Ezeknél a forrásoknál is gondot jelent viszont az ezekhez szükséges önerő biztosítása, mivel az ilyen célú saját forráshoz is már hitel igénybevétele szükséges, aminek viszont jogszabályi korlátja van.

Az önkormányzat kiadásai:

Az önkormányzat kiadásain belül a legjelentősebb és évek óta folyamatosan növekvő tétel a működési, fenntartási kiadások és a működési célú, ill. az egyéb (szociális) támogatások aránya. Az intézményi működési kiadásokon belül a személyi kiadások kb. 70 %-ot, a dologi kiadások kb. 30 %-ot tesznek ki.

Az intézményi működési kiadásokon kívül több mint 600 Mft-ot tesznek ki a működési célú támogatások és pénzeszközátadások, melynek kb. 50 %-a nem önkormányzati kötelező feladatellátást finanszíroz.

Az éves felhalmozási kiadás lehetőségeit alapvetően bekorlátozza a korábban vállalt kötelezettségekkel kapcsolatos állandó kiadások kb. 120 Mft-os összege.

Ez azért jelentős tétel, mert az évente rendelkezésre álló felhalmozási célú központi forrás mértéke mindössze kb. 87 Mft, így a különbözetet és az egyéb évente felmerülő felhalmozási igényekhez szükséges forrást az önkormányzatnak kell – hitelfelvételi korláton belüli hitelfelvétellel, vagyoni elemek értékesítésével, stb. előteremteni.

A működési kiadások jelentős csökkentésének elmaradása, ill. nem az éves pénzügyi lehetőségekhez igazodó kiadások vállalása esetén az önkormányzatnak 2015-től, a kötvény törlesztésének megkezdésétől 13 éven keresztül súlyos pénzügyi problémákkal kell számolnia.

Az elkövetkező évek fontosabb célkitűzései

- Az egyik legfontosabb és a jövő érdekében elkerülhetetlen, több évet érintő feladat a költségvetés működési egyensúlyának sürgős, 1-2 éven belüli helyreállítása, azaz a működési hiány megszüntetése, ezt követően a működési bevételek és kiadások egyensúlyának, a hiány nélküli gazdálkodás feltételeinek megteremtése, tartós biztosítása,
- A működési hiány megszüntetésével párhuzamosan az intézményi feladatellátások ismételt áttekintése, a feladatellátások racionalizálása,
- Felkészülés a közigazgatás átalakításával és a közoktatási feladatellátás finanszírozásának tervezett módosításával összefüggésben az önkormányzatot érintő feladatok gyors és hatékony végrehajtására,
- A munkahelyteremtés elősegítése, a lehetőségek szerinti támogatása,
- Az önkormányzat tulajdonában lévő lakás célú ingatlanok áttekintése, és szükséges intézkedések megtétele a lakásgazdálkodás eredményességének növelése érdekében,
- A helyi adóbevétel- beszedés hatékonyságának (ellenőrzés, behajtás személyi, tárgyi feltételeinek javítása) növelése, ezáltal a határidőn túli adótartozások jelentős csökkentése,
- Egyéb, önkormányzaton kívüli források (szolgáltatást igénybevevő vállalkozások, lakosság stb.) bevonásával jelentős mértékben csökkenteni kell a nem kötelező önkormányzati feladatok önkormányzati támogatását.
- A felhalmozási kiadások finanszírozhatósága érdekében az önkormányzati feladatellátást nem szolgáló, folyamatos kiadással járó ingatlanok értékesítése.

II. Vagyongazdálkodás

Ózd Város Önkormányzata vagyionkezelésbe adott eszközei 2010. december 31-i zárási adatok alapján 4,728 Mrd Ft, mely nettó értéke az előző évhez képest 262 M Ft-tal, bruttó értéke pedig 147,5 M Ft-tal csökkent. A vagyionkezelésbe adott vagyonelemek esetében az adott évben elszámolt amortizációt az ingatlanok felújítási, rekonstrukciós illetve karbantartási munkáira kell fordítania, melyről a vagyionkezelők - vagyionkezelési szerződésben rögzítettek szerint - kötelesek évente beszámolni Ózd Város Önkormányzatának.

Az Önkormányzat üzemeltetésre átadott eszközeinek értéke 2010. december 31. napján 10,856 Mrd Ft, mely az előző évhez képest nettó 177 M Ft-tal, bruttó értéke pedig 410 M Ft-tal nőtt.

A növekedés tényezői között számottevő mértékű a pályázati úton elnyert támogatásokból és saját eszközökből megvalósított beruházások, felújítások értéke.

További növekedést jelentett az ózdi martinsalakból készült épületek kárenyhítése kapcsán önkormányzati tulajdonba került, illetve elővásárlási jog gyakorlása, vagy városrehabilitációs célú vásárlással szerzett ingatlanok mennyisége.

A 2011-2014. közötti időszakra elfogadásra kerülő ciklusprogramban a vagyongazdálkodás területén az alábbi ingatlanvagyon állományváltozás realizálását célszerű feladatként meghatározni:

Az ingatlanvagyonban történő állományváltozások

Ingatlanok funkcióváltásának célterületei:

- Meg kell vizsgálni a városban lévő néhány közintézményhez kapcsolódó parkolási terület bővítésének lehetőségét (Almási Balogh Pál Kórház környéke, városi piac tér környéke, egyéb frekventált területek)
- Az ingatlancsere lehetősége:
- A város központjában jól hasznosítható ingatlanok megszerzésére célszerű forrást biztosítani, mivel így összefüggő önkormányzati tulajdonú beépítetlen területek alakulnának ki a városközpontban. (Iparvasút környékén lévő romos épületek)

Az ingatlanvagyon növelés célterületei:

- Meg kell vizsgálni az állami tulajdonú, Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. kezelésében lévő és az Önkormányzat feladatkörében hasznosítható egyes ózdi ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba adását. (pl.: 11001/36 hrsz-ú ingatlan alkalmas lenne az Országos Mentőszolgálat Ózdi Mentőállomásának elhelyezésére)
- A város hátrányos települési kategóriába tartozása következtében elérhető előnyök kihasználása érdekében folytatni kell az Önkormányzat intenzív pályázati forrás szerző tevékenységét. Törekedni kell arra, hogy a bírálati szakaszban lévő ÉMOP-3.1.2/D-09-2010-0008 számú pályázat kedvező elbírálása esetén teljesítse az önkormányzat a pályázati feltételeket, ezáltal növekedjen a városközponti fekvésű, beépíthető értékes területek nagysága. (Brassói úti AMK bontás) Az Oxigéngyár területén pedig a korábbi ipari ingatlan városfejlesztéssel összhangban álló gazdaságfejlesztési célú hasznosítását biztosító lehetőségeket indokolt felkutatni az Ózdi Csőgyártó Kft. vagy az Ózdi Ingatlanfejlesztő Kft. bevonásával.
- Az ózdi martinsalakból készült épületek kárenyhítése kapcsán a 40/2003. (III. 27.) sz. Kormányrendelet alapján önkormányzati tulajdonba vehető ingatlanok elfogadása, valamint az 1994. évi LIII. törvény módosítás alapján az ingatlanárveréseken biztosított elővásárlási jog gyakorlása csak olyan mértékben indokolt, amelyek bevételi oldalon legalább az önkormányzati kiadások mértékéig a tárgyévben visszatérülnek. Ugyanezeket az elveket kell alkalmazni a beépítési kötelezettség teljesítésére.

sének elmaradása miatti visszavásárlások, illetve a városrehabilitációs felajánlások elfogadása során is.

- Az Olvasó és Kaszinó ingatlanok hasznosítását a beruházási támogatási pályázatban vállalt célkitűzéseknek megfelelően biztosítani kell, különös tekintettel a felsőoktatási képzés működési feltételeinek teljesítésére. Ezzel egyidejűleg a feladatellátás ágazati racionalizálásával összhangban a funkcióátadás következtében kihasználatlaná váló önkormányzati tulajdonú ingatlanok egyéb irányú hasznosítását meg kell oldani.

Az ingatlanvagyon csökkenés célterületei:

- Az önkormányzati célok megvalósítása érdekében az önkormányzati ingatlanvagyon egy részének értékesítése különösen indokolt az alábbi területeken:
- A befektetési célú területek értékesítése, különös tekintettel a munkahelyteremtésre alkalmas beépítetlen területek vonatkozásában (Sárli-telep, Ózd-Falu, Mekksey út, Malom út, Ózd-Tábla ipari zóna térségében).
- Az Önkormányzat a lakás felújítási költségeinek mérséklése, illetve városrészi rehabilitáció céljából indokolt bérlakásokat értékesíteni, körültekintően meghatározott feltételekkel.
- Egyes funkcióját veszített ingatlanok (pl. Alkotmány úti bölcsőde) mobilizálása indokolt.

Önkormányzati portfólió vagyon

Az Önkormányzat portfólió állományában 2010. évben bekövetkezett főbb változások:

- A gázközművek után kapott Magyar Államkötvények közül 2010. augusztus 12-én a lejárat időpontjában értékesítésre került 9.180 e Ft értékű államkötvény.
- Ózd Város Önkormányzata 2010. január 11. napjától 16-16 %-os részesedést szerzett az „Ózdi Csögyártó” Kft., és az Ózdi Ingatlanfejlesztő és Szolgáltató Kft. gazdasági társaságokban.
- Az Almási Balogh Pál Kórház, mint költségvetési intézmény megszűnését követően a vagyonleltárban szereplő Kórház Informatika 2000. Nonprofit Kft.-ben lévő 180 000 Ft névértékű üzletrész 2009. március 31-én az Önkormányzat tulajdonába került. A társaság tagjai elővásárlási jogukról lemondtak az Almási Balogh Pál Kórház Egészségügyi és Szolgáltató Nonprofit Kft., a Markhot Ferenc Kórház Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kiemelten Közhasznú Kft. javára. Az Almási Balogh Pál Kórház Egészségügyi és Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. szeptember 29-én 180 000 Ft-ot utalt az Önkormányzat számlájára.
- Ózd Város Önkormányzatának 50/KH/2010. (IV.22.) számú határozata alapján a Borsodi Sörgyár Zrt. részvényei értékesítésre kerültek a Starbev Kft. - a Borsodi Sörgyár Zrt. többségi tulajdonosa – részére. Az 1 440 E Ft névértékű részvénycsomagért az ajánlatban megjelölt 50 000 Ft/db eladási ár, azaz 7 200 E Ft összeg átutalásra került az önkormányzat számlájára.
- Továbbá meg kell vizsgálni az Ózdi Hulladékgazdálkodási Kft.-ben lévő önkormányzati üzletrész értékesítésének lehetőségét.

A befektetett pénzügyi eszközök 2010. évi osztalékbevétele **18,87 M Ft**, mely a 2009. évre vonatkozó osztalék jogcímem az ÉMÁSZ Nyrt-től érkezett az Önkormányzat számlájára.

A portfólió vagyon jelentős mértékű változtatását nem célszerű tervezni, - tekintettel annak hozadékára is – kisebb módosítást azonban a nyertes pályázatok beruházásának lebonyolításával összefüggésben létrehozandó projekt cég létrehozása, illetve hosszabb távon önkormányzati tulajdonú társaságok esetleges átalakítása indukálhat.

Önkormányzati vagyonbiztosítással összefüggő feladatok

Ózd Város Önkormányzata a Generali-Providencia Biztosító Zrt-vel kötött, 3 évre szóló biztosítási keretszerződés alapján – 2010. évben összesen 11,8 M Ft biztosítási díjat fizetett, melyből a vagyon és felelősségbiztosítás díja 7,5 M Ft a CASCO biztosítás díja 2,5 M Ft, a gépjármű kötelező biztosítás díja 1,8 M Ft.

A Generali-Providencia Biztosító Zrt-vel megkötött szerződés 2010. december 31-én lejárt, ezért Ózd Város Önkormányzata 2011. évi vagyon- és felelősség- és gépjármű biztosítása tárgyú közvetlen ajánlatkéréssel – részajánlat-tételi lehetőséggel – általános egyszerű közbeszerzési eljárást indított, az alábbi biztosítási módozatokra.

- vagyon- és felelősségbiztosítás: 12,38 Mrd Ft vagyonértékre
- kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás: 71 db gépjárműre
- CASCO biztosítás: 40 db gépjárműre
- államigazgatási jogkör szerinti felelősségbiztosítás: 48 főre.

Az egységes vagyonbiztosítási szerződés tartalmának átstrukturálása, valamint az önkormányzati vagyon védelme érdekében az eddigi szerződésekben nem szereplő új kockázati elemek szerződésbe vonása, a minél kedvezőbb biztosítási szerződés tartalom, valamint biztosítási díj elérése érdekében az Optimális Biztosítási Portfólió Kft. 2010. november 2-től 2011. december 31-ig megbízásra került.

Az ajánlati dokumentáció 7 biztosítótársaságnak került kiküldésre, melyből három – a Groupama-Garancia Biztosító Zrt., az Allianz Hungária Biztosító Zrt. valamint a Generali-Providencia Biztosító Zrt. – tett ajánlatot.

Az Önkormányzat 2010. december 20-án tárgyalást folytatott le a Groupama-Garancia Biztosító Zrt. és a Generali-Providencia Biztosító Zrt. képviselőivel. Az Optimális Biztosító Portfólió Kft. szakmai közreműködésének köszönhetően a tárgyaláson megjelent két biztosítótársaság az írásban benyújtott ajánlatához képest lényeges díjengedményt tett, ugyanakkor a szerződés tartalma tovább bővült.

Ózd Város Önkormányzata Közbeszerzési Bizottsága részajánlatonként fogadta el az ajánlatokat az alábbiak szerinti megbontásban:

<u>RÉSZ / NYERTES AJÁNLATTEVŐ</u>		<u>MEGAJÁNLÁS (FT/ÉV)</u>
1.	Vagyon-és felelősségbiztosítás / Groupama Garancia Biztosító Zrt.	5 498 850
2.	Kötelező gépjármű felelősségbiztosítás / Generali Providencia Biztosító Zrt.	1 368 387
3.	CASCO biztosítás /Generali Providencia Biztosító Zrt.	4 929 860
4.	Államigazgatási jogkör felelősségbiztosítása /Groupama Garancia Biztosító Zrt.	95 000
<u>ÖSSZESEN</u>		11 892 097

A 2011. évi tapasztalatok alapján meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy több évre szóló biztosítási szerződés megkötésére folytasson le eljárást az Önkormányzat.

Önkormányzati tulajdonú vállalkozások, közüzemek működése

Ózd város településüzemeltetési feladatait ellátó társaságok vonatkozásában az önkormányzati vagyonnal történő hatékony gazdálkodás szempontjait kell előtérbe helyezni. Ennek keretében kell az Önkormányzatnak a tulajdonosi jogokat és az árhatósági jogkört is gyakorolni. E célkitűzések megvalósítását az egyes társaságoknál részletezett konkrét feladatokkal kell teljesíteni.

Át kell tekinteni az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok és az önkormányzati alapítású intézmények működését, és a hatékonyabb gazdálkodás érdekében fel kell mérni a racionalizálási lehetőségeket.

Ózdi Táv hőtermelő és Szolgáltató Kft.

A társaságnak továbbra is a 180/KH/2009. (XI.24.) számú határozatban előírt Intézkedési Tervben megfogalmazottaknak megfelelően kell működnie. A jövőben is racionális és takarékos gazdálkodást szükséges folytatni annak érdekében, hogy a lakosságnak a távhőszolgáltatási díjak – a globális hatások ellenére – ne jelentsenek elviselhetetlen terheket.

A távhőszolgáltatás továbbfejlesztésének igénye már a 2009. évi világgazdasági válság hatásaként markánsan megjelent. A térség adottságainak megfelelő megújuló (biomassza) energiaforrások bevonásával, a hőtermelés (eddig kizárólagos) gáz tüzelőanyag forrását diverzifikálni kell összekapcsolva a biomassza előállításban rejlő foglalkoztatási lehetőségek kihasználásával.

Az Ózdi TÁVHŐ Kft. hőszolgáltatási díjai magasnak tekinthetők a hasonló méretű és helyzetű távhőrendszerek között.

Az Ózdi TÁVHŐ Kft. eszközeinek többsége elavultnak tekinthető, a fejlesztési prioritások a következők lehetnek: a szolgáltatói hőközpontok kiváltása/modernizálása, táv-

vezetéki felújítások, a hőközpont korszerűsítése biomassza kazánok telepítése az elavult konténer kazánok helyett.

A legnagyobb problémát az alapanyag területén a teljes 100 %-os gázfüggőség (a gázárnövelő hatásoknak való teljes kitettség) jelenti, amit tovább nehezít a leghatékonyabban termelő gázmotoros (hőt és villamos energiát előállító) kiserőművek bizonytalan jövője (a kötelező áramátvétel tarifájának, KÁT bizonytalansága).

Jelentős hibája a távhőrendszernek (főleg történelmi örökség okán), hogy a hőtermelés és hőfelhasználás centruma távol esik egymástól, aminek következménye jelentős távvezetéki veszteség és nagy keringetési energiaigény.

A távhő előállításban a földgáz részbeni biomasszával történő kiváltása olcsóbb és a külső hatásoknak kevésbé kitett ár energiahordozó bevonását jelentheti, melynek helyben történő előállítása/biztosítása munkahely-teremtési, foglalkoztatási vonzattal járhat.

Ózdi Víz- és Csatornamű Kft.

Szükséges a társaság működésének áttekintése, a gazdálkodásban rejlő tartalékok feltárása, illetve, ha szükséges, célszerűségi, racionalizálási intézkedések megtétele annak érdekében, hogy a működés hatékonysága növekedjen. Ennek keretében a Strand működését is át kell tekinteni, és megvizsgálni, miként csökkenthető annak támogatási igénye.

A Svájci – Magyar Együttműködési Program keretében elnyert „Ózd városi ivóvízellátási infrastruktúra és elosztási rendszer fejlesztése és fenntartható irányítása” című pályázat során lehetőséget kell keresni a lakosságot terhelő vízszolgáltatási díjak csökkentésére.

A szennyvíz beruházással kapcsolatban szükség van az Ózd Városi Csatornamű és Víziközmű Társulat újjászervezésére, az akcióterületnek megfelelően fel kell mérni a lakosság hozzáállását, az elnyert támogatás függvényében kell foglalkozni a megvalósítással.

ÓZDSZOLG Nonprofit Kft.

A 2010-ben elkezdett átalakítási-racionalizálási folyamatot folytatni kell. Ennek során a társaság működése jelentősen át fog alakulni. A városüzemeltetési feladatokat a 27/KH/2011. (II.17.) sz. határozattal létrehozott új, Város- és Sportlétesítmény-üzemeltető Intézmény fogja ellátni. Az ÓZDSZOLG Nonprofit Kft-be beolvad az Ózdi Sportcentrum Nonprofit Kft., az így létrejövő jogutód gazdasági társaság az erdősítési pályázat megvalósítását fogja folytatni. A pályázat lezárulását követően meg kell vizsgálni, hogy továbbra is indokolt-e fenntartani a társaságot, és ha igen, akkor milyen tevékenységi körrel működjön.

Ózdi Hulladékgyűjtési Kft.

Át kell tekinteni a társaság szemétszállítási díj kalkulációs rendszerét, rendszeresen vizsgálni kell a díjemelési javaslatok megalapozottságát, annak érdekében, hogy a lakosságot ne terheljék indokolatlanul magas közszolgáltatási díjak. Emellett segíteni kell a Társaság díj hátralékok behajtására irányuló törekvéseit is.

Meg kell vizsgálni az Ózdi Hulladékgazdálkodási Kft-ben meglévő önkormányzati üzletrész tulajdoni hányad értékesítési lehetőségeit tekintettel arra, hogy e tulajdonrész megtartásával az önkormányzat nem tudja befolyásolni a társaság gazdálkodását.

ÓZDINVEST Kft.

A társaság tevékenysége a korábban átvett nem lakáscélú ingatlanok kezelése, temető-gondnokság és piacfelügyelet mellett ki fog egészülni a lakáscélú ingatlanok kezelésével. Meg kell vizsgálni, hogy a Társaság tulajdonában lévő gázvezeték-hálózat értékesítése esetén a bevétel hogyan és milyen ütemben vonható el, illetve az emiatt fellépő bevételek hogyan ellensúlyozhatók. Szükséges továbbá áttekinteni a Társaság működését, melynek keretében a bérlakás-állomány felülvizsgálatára is sort kell keríteni. Az ésszerű és költséghatékony lakásgazdálkodás kialakításához szükséges a jellemzően komfort nélküli lakásokat értékesíteni.

Ózdi Kommunikációs Nonprofit Kft.

Folytatni kell a színvonalas szakmai munkát a városi televízió, a városi újság, és a városi honlap működtetése tekintetében. Emellett folyamatosan szükséges készülni a néhány éven belül jelentkező digitális átállással kapcsolatban jelentkező feladatokra, és forrás igényre.

Ózdi Sportcentrum Nonprofit Kft.

Ózd Város Önkormányzata a 11/KH/2011. (I.20.) sz. határozatnak megfelelően 2011. április 30-i dátummal beolvad az ÓZDSZOLG Nonprofit Kft-be. A sportlétesítmények üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat az új, Város- és Sportlétesítmény-üzemeltető Intézmény fogja ellátni.

Ózdi Csögyártó Kft. és Ózdi Ingatlanfejlesztő Kft.

Meg kell vizsgálni, hogy a társaságok mely önkormányzati területeken tudják megvalósítani azt a beruházást, amelyre a pályázati forrást elnyerték, és hogy e területek hogyan bocsáthatók a cégek rendelkezésére, illetve van-e szükség a pályázattal kapcsolatos szerződések módosítására.

Foglalkoztatás – munkahelyteremtés

Az Észak-Magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Ózdi Kirendeltségének a város foglalkoztatási helyzetére vonatkozó adatai szerint az álláskereső munkanélküliek száma a 2011. január 1-jén 4 245 fő volt, mely kismértékű csökkenést mutat az előző időszakokhoz képest. A térségi gondokhoz hasonlóan a városban is magas a szakképtelenek, valamint a 8 általánosnál kevesebb iskolával rendelkezők száma. Tetézi a problémákat, hogy Ózd városban élő nyilvántartott álláskeresők 48,7 %-a már több mint 1 éve nem tud elhelyezkedni. Az átadásra került kereskedelmi beruházások munkahelyteremtése kismértékben ellensúlyozta a megszűnt cégekben feleslegessé vált dolgozók számát.

A munkanélküliség kezelése továbbra is kiemelt feladata kell, hogy maradjon az Önkormányzatnak, mely egyrészt a befektetési célú, munkahelyteremtő beruházás céljára alkalmas önkormányzati ingatlanok biztosításával, másrészt a közfoglalkoztatásban rejlő pályázati lehetőségek maximális kihasználásával biztosítható.

III. Városfejlesztés, városrendezés, városrehabilitáció:

A városfejlesztés, városrendezés alapelveit, irányát többek között a város Településrendezési Terve (TRT) határozza meg. A jelenleg hatályos TRT-t az Önkormányzat 1998-ban fogadta el. A változó körülményekhez, feltételekhez igazodóan, továbbá az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. sz. törvény (Étv.) kötelező előírásai miatt az Önkormányzat 2009. évben annak teljeskörű felülvizsgálatáról döntött. Az eltelt időszakban a széleskörű szakmai és társadalmi véleményezések megtörténtek, melynek eredményeként a módosított TRT-t az Önkormányzat várhatóan 2011. II. negyedévében elfogadhatja. A terv felülvizsgálata során – a hatályos jogszabályi feltételeknek való megfeleltetés mellett – alapvető cél, hogy az Önkormányzat a városrendezés sajátos eszközeivel is elősegítse a gazdasági – és a lakókörnyezet továbbfejlesztését, a város kistérségi központi szerepének további erősítését, beleértve a feltételek biztosítását a határon túli településekkel való közvetlenebb kapcsolat kiépítéséhez. Új elemként szerepel az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott szegregációs folyamatok újratermelődésének megakadályozása, a meglévők felszámolása. A terv meg fogja alapozni egy helyi értékvédelmi rendelet megalkotását is azon területekre, amelyek magasabb szintű jogszabályok alapján védettséget ugyan nem élveznek, de helyi örökségvédelmi szempontból értékesek. A védettségre való törekvésnél, annak támogatásánál is figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy a felhagyott ipari létesítmények esetében az Önkormányzat támogatja a megújulásra törekvést, az új munkahelyeket adó, városba illeszkedő létesítmények létrehozását. Ennek megfelelően a védelem és a fejlesztés kérdéseit összhangban kell kezelni.

Az elmúlt időszakban több olyan városrendezéssel kapcsolatos döntés is született, melynek végrehajtása áthúzódik 2011-2014 évekre. A kivitelezés stádiumában van az Új Magyarország Fejlesztési Program keretein belül funkcióbővítő településrehabilitációként „az Ózd városban hívós településközpont kialakítása” (Városközpont, Vasvár út 56., stb.), továbbá az integrált szociális jellegű városrehabilitációként „az Ózdi Béke lakótelep északi részének rehabilitációja” (Újváros tér, Öregek-Fiatalok Háza). A városrehabilitáció keretében folyamatban van a Településfejlesztés a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségekben (LHH ÉMOP-2009-3.2.1/D) című pályázati felhívásra benyújtott- „Béke telep és Újváros tér térségének megújítása” pályázatunk is, mely területileg több projektet is tartalmaz. (Európa tér, Újváros tér, Városi strand, Városi Stadion fejlesztése, a volt ÁMK bontása és területrendezése, stb.). Ezen beruházások megvalósítása az elkövetkező gazdasági ciklus feladatát fogják képezni.

Környezetvédelem (hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, zöldterület gazdálkodás):

A város lakossága részéről jogosan fogalmazódik meg az igény, hogy egészséges környezetben éljenek, ezáltal jobb életminőséget biztosítva a jelen és a jövő generációk számára. A gazdaság remélt fejlődése sem járhat a környezeti elemek állapotának romlásával, ezért minden jelentős önkormányzati döntés előtt mérlegelni kell annak környezetvédelmi vonatkozásait.

Az Önkormányzat hosszútávra szóló környezetvédelmi elkötelezettségét fogalmazta meg a 2002-ben megalkotott Önkormányzati Környezetvédelmi Program. A Program stratégiai jelentőségű célkitűzései alapján véve ma is érvényesek. A megalkotása óta

eltelt időszakban azonban számos olyan változás, minőségi átalakulás következett be a város életében, amely önmagában is indokolja a Program felülvizsgálatát, a feladatok aktualizálását. Ugyanakkor 2009 decemberében az Országgyűlés a 2014-ig terjedő időszakra új Nemzeti Környezetvédelmi Programot fogadott el, mely az ország fenntartható fejlődési pályára való átállását kívánja elősegíteni, a korábbinál nagyobb súlyt fektetve a decentralizáció és a szubszidiaritás elvére. Mindezt figyelembe véve az előtűnk álló időszakban szükséges elkészíteni az Önkormányzati Környezetvédelmi Program átfogó felülvizsgálatát, aktualizálását. A programban a fenntartható fejlődéssel összefüggésben az eddiginél nagyobb súllyal kell foglalkozni a fenntartható energiazászkodás önkormányzati szintű kérdéseivel.

Hulladékgazdálkodás:

Az Önkormányzati Környezetvédelmi Program megalkotása mellett – azzal összhangban – ki kell dolgozni az elkövetkező időszakra szóló Helyi Hulladékgazdálkodási Tervet. Az Önkormányzat korábban hatályos Hulladékgazdálkodási Terve a 2009-ig terjedő időszakokra szolt. Az új Helyi Hulladékgazdálkodási Terv kidolgozásához megtörténtek az előkészületek, az új Országos Hulladékgazdálkodási Terv elfogadását követően célszerű a tényleges munka elkezdése.

Az elmúlt időszakban a hulladékgazdálkodás - ezen belül a kommunális hulladékkezelés – az ISPA támogatással kialakított Sajó-Bódva Völgyi Hulladékgazdálkodási Rendszerhez való csatlakozásunkkal gyökeresen átalakult, alkalmazkodva a hatályos jogszabályok által támasztott környezetvédelmi követelményekhez. A 127 tagönkormányzatot magába foglaló Hulladékgazdálkodási Társulás illetve a térségi hulladékgazdálkodási rendszer melletti elkötelezettség a következő időszakban is meghatározó lesz az önkormányzati hulladékgazdálkodási feladatok ellátásában, elsősorban a Sajó-kazán létesült térségi hulladéklerakóhoz való kapcsolódásunk révén. Egyes hulladéktípusok esetében (építési-bontási hulladék, zöldhulladék) azonban keresni kell a kezelés helyben történő megoldását is.

A Társulás által benyújtott pályázat útján tervezzük a bezárásra került Gál-völgye úti hulladéklerakó rekultivációját. A rekultivációt követően is önkormányzati kötelezettség a területnek még legalább 25 évig történő monitoringozása.

Az illegális hulladéklerakók megszüntetése érdekében továbbra is minden eszközzel fel kell lépni, beleértve a tudatformálást és a szigorú szankciók alkalmazását egyaránt. Ebben a munkában az Önkormányzat továbbra is számít a hulladékkezelési feladatokat ellátó közszolgáltató közreműködésére. Ugyanakkor egyes szegregált területek esetében a városfejlesztés, városrehabilitáció eszközei is elősegítik a tiszta, rendezett, hulladéktól mentes környezet kialakulását.

Vízgazdálkodás:

A környezetvédelem egyik legfontosabb részterülete a vizek védelme, a vízgazdálkodás. Az Önkormányzat által ellátandó alapfeladatoknak is fontos részét képezi:

- az egészséges ivóvíz biztosítása,
- a szennyvízkezelés, valamint
- a vízrendezés, vízelvezetés.

A vezetékes ivóvízellátás gyakorlatilag a város teljes területén kiépített. Az ÉRV-től átvett ivóvíz magas ára és részben biztonsági szempontok miatt is időről-időre felvetődik az alternatív vízbázisok igénybevételének lehetősége, –szükségessége.

Az Önkormányzatnak az elkövetkező időszakban tovább kell vizsgálnia azokat a lehetőségeket, amelyek felhasználásával legalább részben kiváltható a Lázberci víztározóból érkező ivóvíz.

A szennyvízcsatorna hálózat a város többszintes beépítésű területein teljes körűen kiépült, az összegyűjtött szennyvíz a városi szennyvíztisztítóba van elvezetve

Nem mondható el ugyanez a családi házas beépítésű területeken. Az elmúlt évben a szennyvíz-projekt megvalósításához a célterületeket újból át kellett tekinteni és – a szigorodó pályázati feltételek miatt – le kellett szűkíteni. A célterületként meghatározott mintegy 3000-3100 ingatlan esetében azonban az Önkormányzat – az érintett lakosság eddigi áldozatkészségét is értékelve – tovább dolgozik a szennyvíz-projekt mielőbbi megvalósításán.

A 2010 tavaszán-nyarán történt rendkívüli esőzések következtében megáradt patakok Ózdon is több helyen és több esetben árvízi helyzetet idéztek elő és költséges védekezési munkákat tettek szükségessé. Az okokat elemezve megállapítható, hogy a szélsőséges időjárás mellett az elhanyagolt mederállapot is hozzájárult az árvizek kialakulásához az egyébként országos szinten nem túlságosan jelentős élővízfolyásokon.

Városunkat illetően speciális problémaként jelentkezett azon állami tulajdonú vízfolyások kezelése, fenntartása, amelyek évtizedekkel ezelőtt társulati kezelésben voltak és a víztársulat 1995. évi megszűnését követően – kategóriájuknál fogva – nem a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóságához, hanem a BAZ. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságához kerültek kezelésbe. Ezen vízfolyások – Uraj és Ózd patak – esetében a kezelőnek kijelölt szervnek sem forrásai, sem eszközei nincsenek a kezelői feladatok ellátásához.

Az előrelépéshez biztosítani kellene a feltételeket a jelenlegi kezelő szervezet részére, vagy az állami tulajdonú patakok jelenlegi kezelői viszonyaiban szükséges változtatni.

A vízfolyások fenntartásában jelentkező illetve az árvízi problémák mérséklése érdekében az Önkormányzatnak meg kell tenni a lehetséges lépéseket illetve előtérbe kell helyezni a kapcsolattartást a vízügyi szervezetekkel.

Pályázati támogatással szükséges megvalósítani a vízfolyásokon azokat a fejlesztéseket, amelyek az elmúlt évtizedekben elmaradtak. Ugyanakkor segítséget jelenthetnek a feladatellátásban a jogszabályi változások, melyek révén várható, hogy a helyi védekezésben is az eddigtől nagyobb szerepet kapnak a vízügyi szervezetek.

A városi csapadékvíz-elvezető rendszer üzemeltetése, az elavult vagy hiányzó szakaszok, műtárgyak rekonstrukciója, kiépítése azonban a jövőben is teljeskörűen az Önkormányzat kötelezettsége marad. A város számos pontján jelenkező vízelvezetési problémát átfogóan kezelve, a feladatokat tervszerűen ütemezve – az anyagi lehetőségeket a legkritikusabb helyekre koncentrálni – lehet csak megoldani.

Zöldterületek, erdősítés:

A zöldterületek gondozottságának mértéke, színvonala az elmúlt időszakban tovább növekedett. Mindez azonban elsősorban a központi területeken, a városrehabilitációs programban is érintett településrészeken volt látványos. Különösen az allergén gyomnövények terjedésének megakadályozása érdekében a peremterületeken, mellékutak mellett lévő önkormányzati területeken is cél a legszükségesebb gondozottsági szint elérése. Az önkormányzati területek rendben tartása erkölcsi alapot nyújt ahhoz is, hogy szigorúbban fellépjünk a saját területüket elhanyagolt, gyomos állapotban tartó tulajdonosok ellen.

Az Önkormányzat hosszú évek óta törekszik a várost övező kopár domboldalak fásítására, erdősítésére. A korábbi évek tanulmányai szerint a városközeli dombok erdősítése nagyban hozzájárulna a szél- és vízerózió által pusztuló talaj megkötéséhez.

Az erdősítés ezen hatása hosszú távon a patakok feliszapolódását is lényeges mértékben csökkentené, megtakarításokat eredményezve a fenntartásban és csökkentve az árvízveszélyt. A területi adottságok miatt – meredek domboldalak, elaprózott területek – városunk környékén elsősorban a „hagyományos”, őshonos fafajtákkal történő erdőtelepítésnek, fásításnak van létjogosultsága. Mivel ebben az esetben a telepítésre fordított befektetések megtérülési ideje lényegesen hosszabb mint az energia ültetvények esetén, ezért fokozott állami támogatásra lenne szükség. A telepítések egyéb előnyeit – pl. foglalkoztatás – tekintve azonban a ráfordítások társadalmi szinten megtérülnének. Az erózió elleni védelem mellett természetesen az erdő általános közjóléti, környezetvédelmi szerepét is figyelembe kell venni, amikor az erdőtelepítések fontosságát hangsúlyozzuk.

Közlekedésfejlesztés:

Az elkövetkezendő időszakban meghatározó jelentőségű – és az itt élők számára létfontosságú – feladat az új munkahelyek létesítése. A térség gazdasági-társadalmi fejlődését viszont jelentősen befolyásolja a közúti és vasúti megközelítés lehetősége, színvonala.

A befektetőkkel folytatott tárgyalások során az elmúlt években, de sajnos napjainkban is negatívumként jelentkezik településünk közlekedési szempontból kedvezőtlen földrajzi elhelyezkedése. A befektetők még az egyik legkedvezőtlenebb helyzetű megyék közé tartozó Borsod-Abaúj-Zemplén megyén belül is a jobb közlekedési infrastruktúrával rendelkező térségekbe telepedtek, illetve telepednek le (pl.: Dél-Borsod). Sajnos az eddig megvalósult, ill. folyamatban lévő országos közúthálózat-fejlesztések közvetlenül nem érintik Ózd térségét. Az M3 autópálya, az M30 autótút, a 26. sz. főút Sajószentpétert elkerülő szakasza, 4 nyomtávra bővítése csak közvetve hat térségünk gazdaságára, az „országos közúti vérkeringésbe” való bekapcsolására. Budapest és a környező megyeszékhelyek (Miskolc, Eger, Salgótarján) elérési lehetőségei ez idáig érdemben nem javultak.

A térség elérhetőségének javítása terén jelentős előrelépés csak az alábbi fejlesztések megvalósításával érhető el:

1. A 25. és 26. sz. főút Ózd és Miskolc közötti szakasza vonatkozásában az Országos Területrendezési Terv is – lényegében kivétel nélkül – rendelkezik a települési át-

kelési szakaszok kiváltásával. Ózd és térsége szempontjából ezek közül meghatározó jelentőségű a Bánrévét és Sajópüspököt elkerülő szakasz megvalósítása (25. sz. főút 76,9 km szelvény – 26. sz. főút). A megvalósításhoz 2005. évben már az építési engedélyezési tervek is elkészültek, de sajnos a megvalósításra a mai napig nem került sor. A fejlesztést indokolja az e szakaszon már évek óta 20 t súlykorlátozással működtetett Sajó-híd állapota (ily módon jelenleg Miskolc irányából a közlekedési szabályok betartásával nagyobb tehergépjárművekkel Ózd meg sem közelíthető), valamint a közlekedést igen jelentősen lassító bánrévei nemzetközi vasúti szintbeni kereszteződés. A tervezett beruházással rövidebb és kizárólag külterületi nyomvonallal megoldódnának ezen több mint egy évtizede fennálló problémák.

2. A térség Budapest irányából való gyors és biztonságos megközelítése hasonlóan megoldatlan. Az M3 autópálya, 3-as főút és az országhatár (Bánréve) közötti É-D-i főúti kapcsolatot a 25. sz. főút biztosítja, mely jellemzően dombvidéki területen halad. Ennek legkritikusabb szakasza a Szentdomonkos és Borsodnádásd közötti szerpentin, mely részben Heves, részben Borsod-Abaúj-Zemplén megyében halad. A szerpentin kiváltására már 2001. évben is több előzményterv készült, azonban konkrét beavatkozásra a mai napig nem került sor. A szerpentin állapota az eltelt közel 10 évben tovább romlott, az elmúlt 3 évben ezen szakaszon két helyen is beszakadt, megcsúszott a főút, jelentősen korlátozva ezzel a Budapest irányából való eljutást. Tekintettel arra, hogy az ez irányú megközelítésre csak ezen útvonalon van lehetőség, annak kiváltása illetve korszerűsítése halaszthatatlan feladat. Az előzménytervek egyike a szerpentin kiváltását tartalmazza, mely a jelenlegi nyomvonaltól jelentősen eltérve gyakorlatilag egy völgyben haladó új utat feltételez. Ezen nyomvonalon egy kb. 650 m hosszú alagút vagy „V” bevágás létesítése is szükséges. Tekintettel arra, hogy a végleges megoldást ez a változat biztosítaná, minden lehetséges fórumon kezdeményezni kell annak az Országos Közlekedésfejlesztési Stratégiába, valamint az Országos Területrendezési Tervbe való beépítését.
3. A városunkon áthaladó 4 számjegyű országos közutak állapota is az elmúlt években tovább romlott, azok a mai kor követelményeinek csak teljes körű felújítással felelnének meg. Ennek érdekében el kell érni, hogy a 2306 számú Zabar-Ózd országos közút „Ózd-Bolyki elágazás – Hangony közötti szakaszának felújítása (kb.: 7,5 km) az ÉMOP-ROP 2014-2017. évi fejlesztési listájára felkerüljön, és a határidőre történő megvalósítás érdekében a tervezési és engedélyezési munkák már 2011-2012. évben megkezdődjenek. A beruházás átmenetileg javítaná a Salgótarján-Budapest irányú közúti elérhetőséget, mivel szintén ROP pályázati koncepcióban az elmúlt évben már elkészült a Nógrád megyei – Zabar-Salgótarján közötti – útszakasz teljes rekonstrukciója.
4. Az országhatáron átnyúló kapcsolatok fejlesztésében Szlovákia irányába több „határ” átkelési lehetőség létesítése is indokolt lenne. Ezek között megvalósításra vár a Susa-Jéne, Susa-Rimaszecs utak kiépítése, mellyel napjainkban a szakma kormányzati szinten is foglalkozik.

5. Településünk hasonló problémákkal küzd a vasúti közlekedés terén is. Miskolc-Ózd vonatkozásában a pálya műszaki állapota miatt a teher- és a személyszállítás is csak igen korlátozottan működik. A Kazincbarcika-Ózd közötti szakaszon jelentősebb felújításra, villamosításra nem került sor, így a teherszállításon belül a vasúti szállításnak e térségben a műszaki feltételei sincsenek meg. Ezen belül kiemelt problémát jelent a bánrévei ún. „delta vágány” felújításának elmaradása. Ezen szakasz biztosítaná, hogy Miskolc-Ózd viszonylatban Bánréve elkerülésével lehessen vasúton Ózdra eljutni, jelentősen rövidítve ezzel az eljutási időt.
6. 2010. december 12-től a térség vasúti személyszállításában is számunkra hátrányos módosítások lettek bevezetve. Jelenleg Miskolc-Ózd viszonylatban már csak Kazincbarcikán történő átszállással lehet utazni és egyidejűleg a korszerű és elfogadható menetidejű (58 perc) InterPici járatok is megszűntek. Az InterPicik visszaállítása ügyében a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium felé több megkereséssel éltünk, ez idáig sajnos eredménytelenül. A vasúti személyszállítás színvonalának emelésében és a vasúti közlekedés lakossági igénybevételének növelésében is kedvező szerepet játszana, amennyiben az Ózdra közlekedő vonatok a jelenlegi – végállomásként működő – ózdi vasútállomáson túl a város központját jobban megközelítve tudnának közlekedni. Erre műszaki lehetőséget a korábban az ÓKÜ tevékenységével összefüggésben létesített MÁV illetve iparvágányok adnak, melyek felhasználásával a Gyújtó-térig meghosszabbítható lenne a vonalszakasz.

IV. Közbiztonság

Ózd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közrend és a közbiztonság javítását, valamint az önkormányzati vagyon védelmét kiemelt feladatoként kezelte és kívánja kezelni a jövőben is. Ezen feladatok ellátására a Képviselő-testület minden évi költségvetéséből meghatározott összeget biztosít.

Az Önkormányzat a rendőrséggel, a polgárőrséggel, a civil szervezetekkel valamint az őrző-védő feladatokat ellátó szervezetekkel szerződést kötött meghatározott feladatok elvégzésére. A szerződésben foglalt feladatok elvégzését ellenőrizte és azok teljesülése esetén a támogatás kifizetéséről gondoskodott.

Az Képviselő-testület a jövőben is –a teljesítések arányában- támogatni kívánja azokat a szervezeteket, amelyek az Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok védelme, a közbiztonság javítása, valamint a közrend fenntartása érdekében munkát végeznek.

A támogatást a jövőben is konkrét, számon kérhető feladatok elvégzéséhez kell kötni, a folyósítást a teljesítéstől kell függővé tenni.

Ózd Város Önkormányzata 2008 novemberétől térfigyelő-kamera rendszert működtet Ózdon. Működése óta a kamerával megfigyelt területeken a közbiztonság és a bűnmegelőzés területén javulás tapasztalható. Ennek a tendenciának a fenntartása érdekében tovább szükséges működtetni a térfigyelő-kamerákat, illetve lehetőség szerint bővíteni kell a megfigyelt területeket.

A Közterület-felügyelet irányítása alatt 2009. évtől működik a „Városőrség” Ózdon. A szervezet működése a lakosság megalégedésére szolgált, biztonságérzetüket nagymértékben javította jelenlétük. Az elért eredmények fenntartása, a közbiztonság és a közterületek, valamint a rendezett lakókörnyezet további javítása érdekében fontos, hogy a

„Városőrség” továbbra is működjön. A Közterület-felügyelet szervezeti és működési feltételeinek javítása is szükséges a felügyelet hatékonyabb munkavégzése érdekében. Ennek érdekében meg kell vizsgálni a térfigyelő-kamerák használatának lehetőségét a felügyeleten.

Az Ózd Közbiztonságáért Alapítvány kuratóriuma - mint szakmai koordinátor - a közbiztonság javítása és a bűnmegelőzés érdekében a jövőben is működjön együtt a rendőrséggel, a polgárőrséggel, a civilszervezetekkel, valamint az őrző-védő feladatokat ellátó szervezetekkel.

V. Közoktatás, közművelődés, sport és ifjúságpolitika

KÖZOKTATÁS

Közoktatási intézményrendszerünk heterogén, megfelel településünk földrajzi adottságainak, a lakosság igényeinek. A kihasználtság mértéke jó.

Jelenleg az Ózd Város Önkormányzata által fenntartott közoktatási intézményrendszerben **15 óvoda, 9 általános iskola és 2 középfokú iskola** 13 önálló intézményi keretben biztosítja a kötelező és felvállalt közoktatási feladatellátást, 4 intézmény esetében intézményfenntartó társulásban.

Óvodai nevelés

Az óvodások száma 1275 fő, 69%-uk hátrányos helyzetű, 30,5%-uk halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. 5 óvodában 80% fölötti a halmozottan hátrányos helyzetű cigány gyermekek aránya, felzárkóztatásuk, a szocializáció erősítése kiemelt feladat.

50 óvodai csoportban 108 óvodapedagógus és 91 fő nem pedagógus dolgozó végzi a nevelőmunkát. A feltöltöttség 105%-os. Minden 5 éves gyermek óvodai férőhelye biztosított, a várólisták adatai további férőhelybővítést igényelnek.

A Tétény vezér úti óvodabővítési ÉMOP pályázat kapcsán megvalósuló csoportbővítés a sajtóvárkonyi területen megoldást nyújt, a somsályi óvodában és a Nemzetőr úti óvodában épületrész-felújítással megoldható a bővítés.

Az óvodai nevelési programok szakmailag garantálják az eredményes nevelőmunkát, a belső innováció és a sikeres pályázati tevékenység továbbvitele, folytatása a célkitűzés az előttünk álló ciklusban.

Általános és középiskolák

Az általános iskolákban jelenleg 3750 fő a tanulólétszám, évente kb. 80 fős csökkenéssel kell számolnunk, s ehhez igazítani a tanulócsoporthoz és foglalkoztatotti létszámot.

Ózd Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve differenciált esélyteremtési program keretében segíti a rászoruló tanulók felzárkóztatását.

Minden iskolánkban 40% fölött van a hátrányos helyzetű tanulók aránya. Ugyanakkor a három „jó” tanulói összetételű intézményben (Bolyky Tamás, Újváros Térségi, Vasvár Úti Általános Iskola) a tehetséggondozás és a főszerp, négy iskolában viszont túlsúlyba kerültek a halmozottan hátrányos helyzetű cigány tanulók. Ezen intézményekben kiemelt cél a felzárkóztatás és a szocializáció segítése. (Árpád Vezér ÁMK, Apáczai Csere János, Bem Úti Általános Iskola, Sajtóvárkonyi ÁMK)

Az általános iskolai intézményrendszerben 257 fő pedagógus és 123 fő technikai dolgozó alkalmazása biztosítja a kötelező feladatok ellátását. A pedagógiai munka 163 tanulócsoporthoz és 39 napközis csoportban folyik.

Iskoláink Pedagógiai Programjaik megvalósítását a tanulócsoporthoz számára – jogszabály szerint – biztosítandó 6990 óra heti 92,6%-os felhasználása mellett, 6476 órában látják el. A teljes törvényes órakeret ellátásához a jelenleg finanszírozott 329 (státuszban 305 + túlórában 24) álláshelyen túl még 33 pedagógus álláshely biztosítására lenne szükség, mely lehetővé tenné az etnikai órák, a szükséges egyéni fejlesztő órák, a sportköri és egyéb feladatok teljes körű ellátását.

A szülői igényekhez igazodóan a napközis csoportok számának legalább 6-tal való növelése szükséges a jövőben, mely a fenntartó számára nemcsak jogszabályi kötelezettség (Kt. 53.§ (4) bekezdése), hanem az esélyteremtés pedagógiai eszközökkel történő szolgálata (iskolaotthonos csoportok számának bővítése).

A közoktatási feladatellátás jelen finanszírozási rendszere 2011-től nem teszi lehetővé városunk önkormányzata számára a nem kötelező feladatellátás továbbvitelét. A 2011/12-es tanévtől az eddig városi fenntartásban működő két iskola (SZIKSZI, Árpád Vezér ÁMK Szakképző Iskolája) megyei fenntartásba adása elkerülhetetlenné vált. (Kt. 86.§ (3) bekezdése)

Célunk a jövőben, hogy – a megyei fenntartásban működő – valamennyi ózdi középfokú intézménnyel a szakmai kapcsolattartás megmaradjon, az együttműködés erősödjön.

A Bem Úti Általános Iskola egyházi fenntartásba adásával kapcsolatos finanszírozási akadályok elhárultak (a Kt.-t módosító 2010. évi LI. tv. szerint), az egyeztető tárgyalások folyamatban vannak.

A szándékaink szerint elsődlegesen karitatív célokat szolgáló egyházi közoktatási feladatellátás jelentős előrelépést képvisel majd városunk képzési kínálatának szakmai színvonalában, az oktatási esélyteremtés és hosszú távon a hitüket gyakorló családok szolgálatában, s mellette önkormányzatunk számára költségvetési kiadáscsökkenést eredményez.

Jelenleg a kötelező közoktatási feladatellátás rendszerének racionalizálása szükséges, ugyanakkor figyelembe kell venni azt a kormányzati szándékot, hogy pár éven belül a normatíva rendszert felválthatja az az állami közoktatási feladatfinanszírozás, mely az intézmények bér- és járulék-kiadásait átvállalja a fenntartó önkormányzatoktól. Ez a mai 41%-os önkormányzati támogatást 20-25%-ra csökkenti majd, melyek az intézmények fűtési energia-felhasználásának korszerűsítésével később tovább csökkenthetők.

A Kt. 88.§ (4) bekezdése szerint az önkormányzatok feladataikat társulásban is elláthatják. A további intézményfenntartó társulások létrehozásával városunk kistérségi szerepe erősödhet, az ösztönző normatívák felhasználásával a feladatellátás színvonala javulhat.

Felsőoktatás

Városunkban a felsőfokú képzés megjelenése érezhető szemléletváltozást okozott, a folyamat további erősítésére van szükség. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

kihelyezett főiskolai tagozatának működtetését 2011-től új együttműködési megállapodás keretében, a hatékonyság és a képzési kínálat további bővítésének szándékával tervezzük.

Közművelődés

Ózd város kulturális életének alapjait a közművelődés helyi szabályozásáról szóló 12/2008. (III.25.) sz. rendelettel módosított 18/2000. (VI.7.) számú rendelet, valamint a 2007-2013. időszakra elfogadott középtávú közművelődési koncepció fektette le.

A szakmai tevékenység bázisát képező **Ózdi Művelődési Intézmények** intézményegységei (városi művelődési központ, városi könyvtár, városi múzeum) ezek irányelveivel, célrendszerével összhangban végzik mindennapi munkájukat.

Az ÓMI legfontosabb feladata továbbra is az, hogy a város és térsége kulturális, közéleti központjaként az információszerzés fő bázisa, az oktatás hatékony segítője legyen, továbbá a művelődés, a továbbképzés, a rekreáció egyik alapintézményeként nyújtson minőségi szolgáltatásokat, valamint törekedjen városunk arculatának formálására, jó hírének öregbítésére.

Az elmúlt évek során a közművelődési és a könyvtári intézményegységben előtérbe került a pályázati források igénybevétele, melynek köszönhetően egyfelől korszerűsödött azok infrastrukturális feltételrendszere és eszközállománya, másfelől rangos projektek és események megvalósítója, helyszíne lehetett a város. A pályázati lehetőségek széleskörű kiaknázása a jövőben is prioritást kell, hogy élvezzen, hiszen nagyobb horderejű kulturális rendezvények, konferenciák, szakmai találkozók lebonyolítására gyakorlatilag csak ilyen módon, azaz külső források bevonásával nyílik lehetőségünk. Minthogy ezek az események alkalmat kínálnak nem csak kulturális, de természeti, gazdasági értékeink bemutatására is, a tisztán közművelődési célok mellett, egyben a településmarketing hatékony támogatói lehetnek.

ÓMI Városi Művelődési Központ „Olvasó”: Kiemelt célunk, hogy a hagyományossá vált – már kialakult közönséget vonzó – programok megrendezésének feltételeit a jövőben is biztosítsuk, ugyanakkor új, hagyományteremtő rendezvényekkel is színesebbé tegyük a város kulturális kínálatát. Ezen belül különösen azokra a kezdeményezésekre kell hangsúlyt fektetni, amelyeknek célközönsége túlmutat a város és a kistérség határain, lehetővé teszi kapcsolatrendszerünk kiterjesztését régiós, országos, illetve nemzetközi viszonylatban.

- 2010 augusztusában került megrendezésre az I. Ózdi Parkfesztivál, az első olyan fesztivál-jellegű nagyrendezvényünk, amely a későbbiekben idegenforgalmi attrakcióként is felkínálható.
- Évek óta népszerű, visszatérő programjaink (pl. Ózdi Napok, Ünnepi Könyvhét és Könyvtári Napok, Borsodi Művészeti Fesztivál, Kulturális Örökség Napjai, Jazz Fesztivál) megtartása, esetleges bővítése szintén indokolt lenne.
- Esetünkben különös figyelmet érdemel az ipari örökségvédelemmel kapcsolatos feladatok tudatos, tervszerű ellátása, az ebben rejlő lehetőségek kiaknázása.
- Ehhez társulhat az a fajta „szellemi örökségvédelem”, amely ideiglenesen vagy akár permanensen visszavonzza Ózdra a városunkból, szűkebb környékünkéről

elszármozott, s a legkülönbözőbb szakterületeken tevékenykedő személyeket, honismereti találkozók, előadások keretében.

- A térség tehetséges fiataljainak felkarolása, valamint a költségtakarékos rendezvényszervezés érdekében mind nagyobb mértékben és egyre több műfajban tudunk támaszkodni a helyi erőforrásokra (előadók, amatőr művészeti csoportok). Mindez egyúttal elősegíti az ifjúság bevonását a közművelődési ágazatba közreműködőként vagy közönségként, s értelmes, hasznos, változatos alternatívákat kínál szabadidejének eltöltéséhez.

Az országos tendenciákkal összhangban érdemes a jelenleginél is intenzívebben nyitni

- a felnőttképzési tevékenység – tematikus – kiszélesítése,
- a határon átívelő kapcsolatok kiépítése, ápolása,
- az etnikai jellegű kulturális igények kielégítése, törekvéseik felkarolása,
- a turisztikai vonzerő (pl. kulturális és konferenciaturizmus révén) növelése,
- a korszerű technikai háttérre alapozott kulturális szolgáltatások felé.

ÓMI Városi Könyvtár: A könyvtár az ózdi kistérség legnagyobb közgyűjteménye, kistérségi szolgáltató könyvtár, valamint a ZMNE kihelyezett tagozatának háttérintézménye. A településhatárokon átívelő funkciókból adódik, hogy a folyamatos szakmai párbeszéd eredményeként csökkenjenek a földrajzi, gazdasági és társadalmi különbségekből származó hátrányok, emelkedjen a szakszolgáltatások színvonala, hatékonyan legyen képes betölteni információs központ szerepkörét, mind nagyobb mértékben alapozva a korszerű technikai és informatikai lehetőségekre.

Kiemelt projekt lesz az épülettől és nyitva tartástól független könyvtárhasználat és hozzáférés biztosítása, ezzel együtt új használói rétegek elérése, kiszolgálása (különös tekintettel a hátrányos helyzetűekre és a fogyatékkal élőkre).

ÓMI Városi Múzeum: Az intézmény a város történelmi értékeinek és ipari múltjának bemutatásával, folyamatos kutatásával és közzétételével lényeges tényezője a városi rangnak. Lehetővé teszi az iskolai oktatáshoz kapcsolódó, kiegészítő ismeretek megszerzését, különösen a felsőoktatási hallgatók kutatásait, szakmai előmenetelét támogatja. Információkat nyújt ipari vállalkozók és beruházók számára a vidék ipari kultúrájáról, örökségéről.

Megoldásra váró probléma a múzeum épületének rekonstrukciója, de ide kapcsolódik az ipartörténeti emlékeink bemutatását lehetővé tevő „skanzen” kialakítása is, melyekre a későbbiekben attrakciók, rendezvények épülhetnek.

Sport

Ózd városában megfelelő számú és színvonalú sportprogramot sikerült megvalósítani. A sportszervezetek és a városi sport szakbizottságok sok lehetőséget biztosítottak a versenysport és a szabadidősport területén is rendszeres testmozgásra. Az Ózd Térségi Diáksport Bizottság egész tanévre szóló versenyrendszert működtet és több megyei és országos szintű rendezvényt bonyolított le sikeresen. Ezekhez az önkormányzat biztosította a létesítmény feltételeket. Az utóbbi időszakban több fejlesztés is történt: meg-

újultak a stadion főépületének öltözői és a fűtési rendszer, de a legjelentősebb változás a 2008-ban átadott tanuszoda megépülése és a tekepálya felújítása jelentette.

A sport egy-egy területén szinte minden évben akad kimagasló eredmény. Súlyemelésben, kerékpározásban, úszásban, repülőkorongban sikerült több országos bajnoki címet szerezni. A diákolimpiákon résztvevő iskolák tanulói pedig a korcsoportos versenyeken voltak többször az ország legjobbjai. Több egyesületnek sikerült kiharcolnia a magasabb osztályban való szereplés jogát, sőt az önkormányzat támogatásának köszönhetően mind egyéni, mind pedig csapat sportágak képviselői is kijutottak a nemzetközi porondra. Ez jelentősen hozzájárult a város imázs pozitív alakításában. Csak úgy, mint a megvalósult nemzetközi rendezvények. A sportcsarnok több alkalommal volt házigazdája rangos eseménynek, így a Pannon Kupa mérkőzéseinek, a junior kézilabda vb selejtező mérkőzésének, Röplabda Olimpiai Reménységek Tornájának, asztalitenisz válogatott mérkőzésnek vagy például az első női futsal válogatott mérkőzés is történelmi sportesemény volt.

Az eddig elért eredmények megőrzése és az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatainak ésszerűsítése érdekében a továbbiakban szükséges feladatok:

- a 2011 májusában várható új sporttörvény kihirdetése után, a helyi sportéletben történő változásokat figyelembe véve, új városi sportkonceptiót kell megalkotni;
- a városi tulajdonban lévő sportlétesítményeinek kihasználtságának és gazdaságos működtetésének felülvizsgálata;
- a város imázs szempontjából igen fontos versenysport támogatásán túl egységes utánpótlás nevelési koncepció kidolgozása;
- az iskolai sport kereteinek kiszélesítése, a diákolimpiai versenyrendszer feltételeinek biztosítása, az iskolák és testnevelők pontrendszeren keresztül történő motiválása;
- a felnőtt lakosság sportolási, testmozgási lehetőségeit szabadidős sportprogramokon keresztül kell megvalósítani, külön figyelemmel kísérve a nők és a fogyatékkal élők sportolásának a biztosítását;
- a sportorvosi körzet visszaállítása;
- a tehetséges és sikeres sportolók megtartása, motiválása érdekében teljesítményük elismerése, ösztöndíj rendszer kialakítása.

Ifjúságpolitika

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenysége – részben a humán erőforrás szükségessége miatt – az elmúlt években a minimális feladatellátásra korlátozódott. Ifjúsági törvény, illetve azon alapuló ifjúságpolitikai koncepció hiányában ez a terület mind a mai napig meglehetősen szabályozatlan.

Ózd Város Önkormányzata, költségvetési okok miatt, 2010-ben nem csatlakozott az addig évente bonyolított Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Ennek következtében közel 150 felsőoktatási hallgató esett el a rendszeres szociális jellegű juttatástól. A *Bursa Hungarica pályázati rendszer újbóli bevezetése* számottevő anyagi segítséget jelentene az értelmiséggé nevelődő ózdi fiataloknak.

Ugyancsak megszűnt városunk alapfokú oktatási intézményeiben az *Iskolatej-ellátás*, hiszen az önkormányzat nem tudta biztosítani az új támogatási konstrukcióval együtt járó, jelentősen megnövekedett (50%) önerőt. A jövőbeli finanszírozási feltételrendszer függvényében e program újraélesztése is támogatná a hátrányos helyzetű családok gyermekeit, több mint három és félezer gyermek számára biztosítana napi egyszeri garantált tejtermék-ellátást.

Jelenleg is él a ZMNE kihelyezett ózdi képzésében résztvevő ózdi lakos hallgatók szociális elvű *költségtérítési hozzájárulása*. A pályázat további bonyolítása indokolt.

Az ifjúsági közéleti szerepvállalás jegyében évek óta megoldott városunk képviselője a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Diákszékesületben, lehetőség szerint ez további fórumokra is kiterjeszthető. A jelenleg hiányzó ifjúsági törvény megalkotásának függvényében szükséges *Ózd város ifjúságpolitikai koncepciójának kidolgozása*, valamint annak elvi alapjaira építve az ÓZDIAK Városi Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzat újraszervezése.

VI. Szociálpolitika, egészségügy

Szociálpolitika

Ózd város lakosságának szociális helyzetét a 2008. évi gazdasági válság súlyosan hátrányosan befolyásolta, a gazdasági-társadalmi folyamatokat jelentős mértékben negatívan determinálta. Ennek hatásai a lakosság körében 2009. év második-harmadik negyedében egyértelműen és markánsan megjelentek és 2010-ben folytatódtak, az alábbi sajátosságokat mutatva:

- emelkedett a munkanélküliség,
- nőtt az aktívkorúak ellátására jogosultak száma,
- magasabb lett
 - a szolgáltatási-díjhátralékosok száma,
 - a jelentős összegű – 50 E Ft-tól több százezer forintos összegű – díjhátralékkal, valamint
 - többféle szolgáltatási díjhátralékkal rendelkezők száma,
- nőtt a szociális rászorultság lapján pénzbeli, természetbeni szociális ellátásokra jogosultak száma.

A fenti okozati tényezők egymás hatását erősítve tovább generálták azokat a folyamatokat a lakosság körében, amelyek demográfiai hatásai jól kimutathatóak, úgymint

- folytatódott az elvándorlás a városból,
- csökkent a város lakosságának száma,
- csökkent az aktív korú népesség,
- nőtt a 70 év feletti lakosok, ezen belül is a nők száma.

Az eddig is hátrányos helyzetben élők életvitele még neheztettebbé vált. Azok pedig, akik ez idáig elkerülték az adósságcspadát – különös tekintettel a lakhatás szolgáltatási

díjaira -, többségük az elmúlt két év alatt olyan jelentős összegű hátraléko(ka)t halmozott föl, amely kezelésére önerőből már nem képes.

A munkahelyek hiánya tovább súlyosbítja mindazon személyek, családok életvezetését – ami 2011-ben közel 750 főt érint –, akik kikerülnek a munkanélküli ellátás rendszeréből, és munkahely hiányában a szociális ellátó rendszerbe kényszerülnek.

A fentiek alapján megállapítható, hogy szükségszerű a helyi szociálpolitikai eszközök körében – a költségvetési források mértékének figyelembe vételével – olyan intézkedések megtétele, amely mérsékelni képes a lakosság körében a válság okozta rendkívüli élethelyzet enyhítését, kezelését.

Ózd Város Önkormányzatának szociálpolitikáját a következő években

- a helyi társadalmi-gazdasági viszonyok jellemzői,
- a foglalkoztatottsági mutatók és
- a lakosság összetételét jellemző demográfiai folyamatok határozzák meg.

A Képviselő-testület mindezek figyelembe vételével fogalmazza meg programtervében szociálpolitikai céljait, majd a végrehajtás során törekszik a döntéseiben azok érvényre juttatására. A célok megvalósítása érdekében a város vezetése folyamatosan a leghatékonyabb, az **egyéni értékeket és az emberi méltóságot** megőrző megoldásokat kívánja alkalmazni, felhasználva a szociálpolitika eszköztárát a jogszabályi lehetőségek teljes körű kihasználásával.

Az Önkormányzat szociálpolitikája jól körülírható területekre koncentrálódik, **komplexen kezelve a célterületeket** annak érdekében, hogy a különböző eszközök hatása együttesen erősítse egymást, ezáltal fokozva azok hatékonyságát, eredményességét és adekvát választ adjanak a fennálló problémákra.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a **család** védelmét, **támogatását, működőképességének megőrzését**. Hangsúlyosan jelenik meg a célok között a **pályakezdő és a felsőfokú iskolai végzettséggel** rendelkező fiatalok közfoglalkoztatásba történő bevonása. További jelentős célkitűzése, hogy **munkát biztosítson az aktív korú lakosok számára a segély helyett**, amely cél szervesen illeszkedik a családok támogatásához. A harmadik, prioritást élvező terület az **idős emberek** ellátásának biztosítása, életvitelük segítése. Végül, de nem utolsó sorban törekszik az Önkormányzat a súlyosan **hátrányos helyzetű lakosok** leszakadásának megakadályozására, a peremre sodródásuk visszafordítására, rehabilitálásuk segítésére.

Az Önkormányzat a fenti célok elérése érdekében az alábbi szakmai eszközöket kívánja alkalmazni.

A Képviselő-testület **jogalkotói tevékenysége** keretében a pénzügyi lehetőségek és a helyi sajátosságok figyelembe vételével szükség szerint megalkotja a szociális ellátásokról és a gyermekek védelméről szóló rendeletét. Megalkotja továbbá Ózd Kistérség Többcélú Társulásának (a továbbiakban: Társulás) felhatalmazása alapján - az Ózdi kistérség lakosságára kiterjedő hatállyal (is) - a személyes gondoskodás keretében nyújtott szociális és gyermekjóléti szolgáltatások formájáról, az ellátások igénybe vételéről és a térítési díjakról szóló rendeleteket.

A szociális törvényben szabályozott **kötelező ellátásokon túl** – költségvetésének korlátai között – a Képviselő-testület **igyekszik biztosítani méltányossági alapon adható pénzbeli és természetben nyújtható támogatásokat**, segítve ezzel a nehéz szociális helyzetben élő lakosokat. A helyi jogalkotása során úgy szabályozza a pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi támogatások igénybevételének feltételeit, hogy azok a lakosság minél szélesebb körének nyújtsanak hatékony segítséget.

Annak érdekében, hogy az Önkormányzat az aktív korú nem foglalkoztatott lakosok részére minél nagyobb számban segély helyett munkát tudjon biztosítani, folyamatosan részt kíván venni a foglalkoztatáspolitikai új irányvonalának számító Nemzeti Közfoglalkoztatás Programjában. Ennek keretében vállalja **a közfoglalkoztatásban** való részvételt, maximálisan kihasználva a központi költségvetésből erre a feladatra rendelkezésre álló forrásokat. A cél, hogy értékteremtő munkavégzés lehetőségének megteremtésével minél több munkára kész és képes tartósan munka nélkül lévő személy dolgozzon a város lakosságából.

Az Önkormányzat mind a rövid, mind a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban hangsúlyos szerepet vállal. Egyrészt **szervező tevékenységével**, másrészt az igénybe vehető központi forrásokhoz szükséges **önerő biztosításával**. Az Önkormányzat hosszú távú célja a közfoglalkoztatás támogatási rendszerében való részvétellel az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók elsődleges munkaerőpiacra történő fokozatos visszaintegrálása. Ennek érdekében ugyancsak kiemelt cél az Országos közfoglalkoztatási programban való részvétel.

A közfoglalkoztatást az Önkormányzat a közfeladatok széles spektrumában kívánja folyamatosan alkalmazni annak érdekében, hogy **a közfoglalkoztatás** a lakosság részére biztosított közszolgáltatások, a lakosság érdekében végzett **állami és önkormányzati feladatok átfogó és széleskörű tevékenységeiben realizálódjon**.

A fentiek érdekében az Önkormányzat a **közfoglalkoztatás** során az alábbiakat kívánja megvalósítani:

- komplex, projektszerű programok megvalósítása keretében foglalkoztatásba és képzésbe bevonni az abban résztvevőket,
- az önkormányzati tulajdon értékmegőrzése, értékteremtés,
- az önkormányzati közfeladatot ellátó intézmények, szervezetek, valamint önkormányzati nonprofit gazdasági társaságok feladatellátásának hatékonyabbá, eredményesebbé tétele működést segítő munkakörök támogatásával.

A városban fennálló munkahelyhiány nagymértékben sújtja a **pályakezdő fiatalokat** is, akiknek emiatt nincs lehetőségük a szakképzettségüknek megfelelő munkatapasztalat megszerzésére, emiatt az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre sem. Hasonlóan súlyos gondot jelent a **főiskolai, egyetemi végzettséggel** rendelkező fiatalok vonatkozásában a munkanélküliség. Egyrészt egyéni életükben okoz krízist, másrészt a város vonatkozásában, mert emiatt tovább csökken a szakemberek tekintetében a város lakosságmegtartó képessége, tovább nő az elvándorlás. Mindkét kör esetében mind az egyén, mind a város tekintetében kiemelkedő fontosságú, hogy minél nagyobb számban bevonásra kerüljenek a közfoglalkoztatásba, egyrészt a munkatapasztalat megszerzése okán, másrészt helytállásuk esetén nagyobb eséllyel indulnak az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésben.

A családi gazdálkodáshoz való hozzájárulást és a munka világába való visszavezetést célozza a Szociális törvény által szabályozott **szociális földprogram**, mint **aktív szociálpolitikai eszköz**. Az Önkormányzat pályázati források kihasználásával keresi a lehetőségét annak, hogy a Szociális törvényben meghatározottak szerint családi szükségletek kielégítését szolgáló, gazdálkodást segítő támogatást biztosítson a programban való részvételt vállaló lakosok számára.

A **gyermekes egészséges életmódját és fejlődését** szem előtt tartva a Gyermekvédelmi törvényben biztosított kedvezményeken túl az Önkormányzat továbbra is **étkezési térítési díjkedvezményben** kívánja részesíteni azokat a gyermekeket, akik családjának jövedelmi viszonya ezt indokolta teszi. Ezen felül továbbra is biztosítani kívánja az Önkormányzat a **rendkívüli gyermekvédelmi támogatást**, a krízishelyzetbe került családok gyermekeinek segítése érdekében.

Az Önkormányzat a lakásfenntartási támogatás keretében adott **tüzelő segély** hatékonyságának növelése, valamint téli kríziskezelés keretében szükség esetén akár ingyenes tüzelőanyag biztosításának lehetősége érdekében – pályázati forrás felhasználásával – **„szociális tüzépet”** kíván létrehozni, és intézményén vagy gazdasági társaságán keresztül működtetni.

Minden közösségnek kötelessége, hogy időszerű polgáraitól felelősséggel, hatékonyan, méltóságuk megőrzése mellett gondoskodik. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektet az Önkormányzat a város időszerű lakosainak segítésére, mind pénzbeli, természetbeni támogatások, mind személyes gondoskodást nyújtó ellátások, mind az egészségügyi ellátás magas színvonalú biztosításával.

Az Önkormányzat a szociális és gyermekjóléti közfeladatait a társulási forma előnyeinek kihasználásával látja el. Ennek keretében Ózd város lakossága részére a **személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat és szakellátásokat** a Társulás által fenntartott Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ és a Kistérségi Gyermekjóléti Intézmény biztosítja. A két intézmény magas színvonalú ellátást nyújt szociális rászorultsága, illetve egészségi állapota alapján az idős, szenvedélybeteg, fogyatékos és hajléktalan személyek, családok, valamint a család neveléséből kikerült gyermekek és a bölcsődés gyermekek részére. A személyes gondoskodás keretében éves szinten közel 2000 személy kap rendszeres ellátást.

Az Önkormányzat költségvetése terhére továbbra is folyamatosan biztosítani kívánja – a szociális és gyermekjóléti intézmények célszerű, gazdaságos és racionális működtetése mellett – a jogszabályban előírt tárgyi és személyi feltételeket. Ezt a mindenkori költségvetéséből a Társulás részére történő pénzeszköz-átadással, pótbefizetéssel teljesíti annak érdekében, hogy a szociálisan rászoruló lakosság ellátása továbbra is magas színvonalon biztosított legyen.

Kiegyensúlyozott, a közös értékeken alapuló együttműködést kíván az Önkormányzat továbbra is fenntartani mindazokkal a **civil és egyházi szervezetekkel**, amelyek tevékenységükkel hozzájárulnak a város szociálisan rászoruló lakosainak támogatásához, segítéséhez. Ez a **mindennapi közös szociális tevékenység** koordinálásában, együttműködésben és a **Szociális Kerekasztal** munkájában realizálódik.

Egészségügy

Ózd városban az **egészségügyi alapellátás keretében 14 felnőtt és 9 házi gyermekorvosi szolgálat** működik. A háziorvosok - egy kivételével - vállalkozás formájában, feladat-átvállalási szerződés alapján biztosítják az egészségügyi alapellátást. Egy felnőtt háziorvosi körzetben helyettesítéssel van biztosítva a szolgálat. Itt kiemelt cél a háziorvosi munkakör – közalkalmazotti vagy vállalkozói jogviszonyban történő – mielőbbi betöltése annak érdekében, hogy a körzetben élő lakosok részére is biztosítottá váljon a folyamatos, stabil ellátás. Az Önkormányzat célja, hogy folyamatosan biztosítsa valamennyi háziorvosi körzetben a magas színvonalú egészségügyi alapellátást a lakosság megalégedésére.

A fogászati ellátásban hat – 2011. április 1-jétől hét – vegyes ellátású fogászati szolgálat működik Ózd város és – a működési engedélyekben kirendelt – 11 település lakossága részére nyújtandó fogászati ellátás érdekében. Az Önkormányzat kiemelt célja, hogy minél rövidebb időn belül visszaállításra kerüljön a **fogászati ügyelet** működése. Ennek érdekében szükséges a fogszakorvosok számának növelése. Ózd város alsó fokú oktatási intézményeiben tanuló diákok ellátása két **iskolafogászati** körzetben helyettesítéssel van biztosítva. Cél, hogy a két iskolafogászati státusz is - közalkalmazotti vagy vállalkozói jogviszonyban – mielőbbi betöltésre kerüljön a folyamatos, kiegyensúlyozott ellátás érdekében.

Az **ifjúság-egészségügyi szolgálatban** 1 fő helyettesítő gyermekorvos és 1 fő ifjúsági védőnő látja el a feladatot. A szolgálat helyszíne a *Gábor Áron Ipari Szakképző Iskola és a Bólyai Farkas Szakképző Iskola*. Az Önkormányzat folyamatos hirdetés útján keresi a továbbiakban is a lehetőségét annak, hogy az **ifjúság-egészségügyi szolgálat orvosi munkaköre betöltésre kerüljön**, biztosítva ezzel a középiskolások nagyobb óraszámú történő egészségügyi ellátását.

A **védőnői szolgálatot** 18 fő területi védőnő és 1 fő főállású ifjúsági-védőnő látja el. A városban 18 területi védőnői szolgálat működik 6 tanácsadó helyiségben. Kiemelt célkitűzés az, hogy valamennyi védőnői körzetben folyamatosan biztosítva legyen a szakképzett védőnői feladatellátás, valamennyi státusz betöltött legyen.

Az Önkormányzat a háziorvosi rendelők további felújítását elsődlegesen pályázati lehetőségek kihasználásával kívánja folytatni. A védőnői tanácsadó-helyiségek felújítását ugyancsak pályázati forrásból, valamint a védőnői szolgálatok OEP finanszírozásának még gazdaságosabb felhasználása érdekében az egészségügyi alapellátás működtetésének átszervezésével tervezi biztosítani. Cél, hogy az egészségügyi alapellátásban a tárgyi feltételek folyamatosan és egyre magasabb színvonalon rendelkezésre álljanak.

Az egészségügyi alapellátás része a felnőtt és gyermekügyelet biztosítása is. Ezt az Önkormányzat a Társulás keretein belül az **Ózdi Központi Ügyelet** és **Diszpécser-szolgálat** feladatellátásával teljesíti. Ennek érdekében Ózd város továbbra is rendelkezésre bocsátja a Társulási Megállapodásban meghatározott tagi befizetéshez szükséges forrást.

Ózd és vonzáskörzete - 28 település közel 80 000 lakosának - egészségügyi járó- és fekvőbeteg szakellátását az Almási Balogh Pál Kórház Egészségügyi és Szolgáltató Nonprofit Kft. végzi.

A Képviselő-testület 2008. évben a szakmai színvonal emelése, az egészségügyi feladatok feltételeinek hatékony biztosítása, a feladatellátáshoz kapcsolódó vagyontárgyak kezelése, fejlesztése, működtetése, a minimumfeltételek biztosítása érdekében az egészségügyi közfeladat-ellátás működtetésbe adásáról döntött, a Medcenter Nonprofit Kft. részére. Az Önkormányzat célja, hogy folyamatosan érvényre juttassa tulajdonosi jogait. Ennek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy a Medcenter Nonprofit Kft., mint vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodói jog létesítésére megkötött szerződésben foglaltaknak megfelelően kezeli-e az átvett vagyont. Az Önkormányzat, mint tulajdonos – lehetőségeit figyelembe véve – támogatni kívánja az üzemeltető-szolgáltatót az egészségügyi szakellátás színvonalának emelését eredményező pályázatokban való részvételben. Ugyancsak folyamatosan figyelemmel kíséri az Önkormányzat az üzemeltetői-szolgáltatói feladatok ellátására kötött szerződésben foglaltak teljesülését annak érdekében, hogy az abban vállalt orvos-szakmai munka és ápolási tevékenység magas színvonalon teljesüljön.

VII. A szociális és gyermekjóléti ellátások rendszere

A szociális és gyermekjóléti ellátások jogszabályi háttere

Az önkormányzatok által ellátandó kötelező feladatokról, valamint a személyes gondoskodás körébe tartozó feladatokról a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) ill. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. év XXXI. törvény (Gyvt.) rendelkezik. A **személyes gondoskodás** magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. A szociális ellátások körébe tartoznak a **pénzbeli és természetbeni ellátások** is, azonban a pénzbeli ellátások szabályozása döntően a mindenkori központi kormányzat szándékától függ. A pénzbeli ellátások között vannak normatív támogatások, amikor adott feltételeknek megfelelő esetben a helyi önkormányzatok kötelesek az ellátást folyósítani, valamint önkormányzat által rendeletben meghatározott feltételekkel, egyéni mérlegelés mellett nyújtható támogatások. nyújtó szolgáltatások

A személyes gondoskodás formái

- **Falu- (és tanya-)gondnoki szolgálat:** célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. 600 lakosnál kisebb (illetve jelentős külterületi lakónépességgel, tanya vagy szerez szerkezettel bíró) településen **lehet működtetni**.
- **Étkeztetés:** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéssel **kell gondoskodni**, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani,

különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt.

- **Házi segítségnyújtás:** keretében a szolgáltatást igénybevevő személy saját lakókörnyezetében **kell biztosítani** az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást. A házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából a gondozási szükséglet indokolja a szolgáltatás biztosítását.
- **Családsegítés:** Szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Ennek keretében egyéni életvezetési tanácsadás, ügyintézésben, hivatalos eljárásokban való segítségnyújtás, közösségi munka, csoportok szervezése, jelzőrendszer működtetése, programok szervezése, adósságkezelés, aktív korú nem foglalkoztatottakkal való foglalkozás, stb. történhet. **2000 fő alatt a hozzájutás lehetőségét, 2000 fő feletti településeken magát a szolgáltatást kötelező biztosítani.**
- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:** A szolgáltatás 2010. január 1-től **nem kötelező** önkormányzati feladat, pályázati rendszerben, központi támogatásból finanszírozott ellátási forma. Célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek jelzése alapján, az önálló életvitel fenntartása mellett a felmerülő krízishelyzetek elhárítása. A szolgáltatást csak olyan szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthatja, amely a házi segítségnyújtást is végzi.
- **Támogató Szolgálat:** A támogató szolgálat gyakorlatilag a fogyatékos személy részére személyi segítő szolgálatot lát el az alábbi területeken: a társadalmi életben való teljes részvételben segítség, az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés. Elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. A támogató szolgáltatás 2009. január 1-jétől **nem kötelező** önkormányzati feladat.
- **Közösségi ellátás:** a közösségi ellátások 2009. január 1-jétől nem kötelező önkormányzati feladatok. A közösségi ellátások körébe az alábbi szolgáltatási elemek tartoznak:
 - a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
 - a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,

- a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
 - a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
 - az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
 - megkereső programok szervezését, az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.
- **Nappali ellátás:** Az ellátást igénybevevők részére szociális, egészségügyi, mentális állapotuknak megfelelő napi, életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, és helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak. Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön. A nappali ellátásokat különféle célcsoportokra irányulóan szükséges biztosítani, úgy, mint az idősek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, hajléktalanok, fogyatékkal élők.

Szakosított ellátási formák

- **Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:** az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek – ideiglenes jelleggel legfeljebb egy éves időtartamra – teljes körű ellátását biztosítja. Az átmeneti intézmények ugyanazon célcsoportokra vonatkozóan biztosíthatnak ellátást, mint a nappali ellátást végző intézmények. Rehabilitációs és tartós bentlakást nyújtó intézmények működtetése a megyei jogú városok és megyék kötelező feladati közé tartoznak. Ezek az intézmények a törvény értelmében valamennyi célcsoportra irányulóan kialakíthatóak.
- A szociális ellátások megszervezésének kötelezettségét a szociális törvény szabályozza, az alábbiak szerint:

Alapszolgáltatások	2000 fő állandó lakos alatt	2000 főnél több állandó lakos	3000 főnél több állandó lakos	10000 főnél több állandó lakos
Falu- tanyagondnok	600 (+60 fő) alatt			
Étkeztetés	X	X	X	X
Házi segítségnyújtás	X	X	X	X
Családsegítés		X	X	X
Nappali ellátás idősek számára			X	X
Nappali ellátás többi célcsoport számára				X
Támogató szolgáltatás				
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás				
Közösségi ellátások				

A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmének rendszere 4 alapvető pilléren nyugszik:

- pénzbeli és természetbeni ellátások,
- a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások, valamint
- gyermekvédelmi szakellátások és végül
- a hatósági intézkedések.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

E körbe a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése, az otthonteremtési támogatás és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás tartoznak.

Gyermekjóléti alapellátások

A gyermekjóléti alapellátásokat a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, és a gyermekek átmeneti gondozása alkotja.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** a gyermekek védelmi rendszerének kulcseleme, amely működését a gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. Törvény, a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, és a 223/1998. (XII.30.) NM rendelet határozza meg. A jogszabályok egy hatékony és szakszerűen működő gyermekjóléti alapellátás érdekében születtek meg. E jogszabályokban foglaltak szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a jólétét biztosító családban történő nevelkedéséhez. A gyermeknek Alkotmányban biztosított joga, hogy ehhez segítséget kapjon. Ez a közvetlen személyes segítség a gyermekek védelmének rendszerén keresztül, a gyermekjóléti szolgáltatások keretén belül biztosítható számára. A fentiekből következik, hogy a szolgálatok legfontosabb feladatai:

- a gyerek veszélyeztetettsége megszüntetésének elősegítése;
- a gyerek családban történő nevelésének elősegítése;
- javaslatétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására;
- a védelembevételhez kapcsolódó feladatok ellátása;
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, utógondozása;
- örökbefogadással kapcsolatos feladatok;
- tankötelezettséggel összefüggő feladatok;
- prevenciós tevékenységek.

A gyermekjóléti alapellátások körében a gyermekjóléti szolgálat mellett találjuk a **gyermekek napközbeni ellátásának** (bölcsőde, hetes bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet, nyári napközis otthon, valamint a Köznevelési törvény hatálya alá tartozó óvoda, iskolai napközi) és **gyermekek átmeneti gondozásának** intézményeit (helyettes szülői ellátás, gyermekek és családok átmeneti otthona). A törvény szerint a „*gyermekek napközbeni ellátásának minősül az*

iskolai napközis ellátásban nem részesülő, különösen a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett tíz év feletti gyermekek számára nyújtott nappali felügyelet, foglalkoztatás - sport- és egyéb klubfoglalkozás, illetve játszótér, játéktár, játszóház keretében - és az étkeztetés biztosítása is.” A **gyermekjóléti szolgálat** biztosítása valamennyi településen kötelező feladat. A nappali és átmeneti ellátás intézményeinek biztosítása kifejezetten olyan intézményi formák, ahol a feladatszerzésnek komoly létjogosultsága van.

Gyermekvédelmi szakellátások

Ebbe a körbe tartozik az otthont nyújtó ellátás, az utógondozói ellátás, és a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás. Valamennyi ellátás biztosításának kötelezettjei a megyék.

Hatósági intézkedések

A hatósági intézkedések célja a gyermekek speciális jogainak biztosítása, védelmük ellátása olyan kötelező hatósági intézkedések megtételével, amelyek a gyermekek jogainak védelme érdekében akár saját szüleikkel, vagy az őket ellátó intézményekkel szemben is fellépnek.

A lehetséges hatósági intézkedések körét alkotja a védelembe vétel, a családba fogadás, az ideiglenes hatályú elhelyezés, az átmeneti nevelésbe vétel, a tartós nevelésbe vétel, a nevelési felügyelet elrendelése, az utógondozás elrendelése, az utógondozói ellátás elrendelése.

Ezeket az intézkedéseket a települések jegyzői, illetve a gyámhatóságok rendelhetik el. Tervezésük, biztosításuk nem tartozik a térségi szereplők körébe. Ugyanakkor ezen intézkedések szakmai tartalmainak, egységes szakmai sztenderdjeinek kialakítása hozzájárulhat az ózdi kistérségben a gyermekek érdekeinek hatékonyabb érvényesítéséhez, ezáltal a szegénység és társadalmi problémák újratermelődésének megakadályozásához, de legalábbis mérsékléséhez.

Az általános szakmai tapasztalatok szerint a szegénységben élő családok körében lényegesen magasabb a hatósági beavatkozások száma, mint a jobb módúak körében. Emiatt felülreprezentáltak a szegény, különféle szenvedélybetegségben, pszichés zavarokkal küzdő szülők gyermekeinek ügyei a hatósági beavatkozások esetén. Ezeknek a problémáknak a kezelésére rendszerszerű válaszok és finanszírozás nem biztosított jelenleg. Az érdemi programok száma nem elegendő, ezek hiányában a hatósági beavatkozások sem kellően eredményesek. Ezen a téren kell lépéseket tenni.

A gyermekjóléti alapellátások megszervezésének kötelezettségét a hivatkozott jogszabályok szabályozzák és a lakosság szám-függvényében jelenleg az alábbiak szerint alakul.

Alapszolgáltatások	2000 fő állandó lakos alatt	2000 főnél több állandó lakos	3000 főnél több állandó lakos	meghatározott állandó lakosság felett kötelező
Gyermekjóléti szolgáltatás	X	X	X	X
Gyermekek napközbeni ellátása (az ellátás biztosítása kötelező, de több, konkrét típusa lehet)	X	X	X	X
Bölcsőde				10.000 főnél több állandó lakos esetén kötelező
Gyermekek átmeneti ellátása (az ellátás biztosítása kötelező, de több, konkrét típusa lehet)	X	X	X	X
Családok átmeneti ellátása (otthona)				30.000 főnél több állandó lakos esetén kötelező
Gyermekek átmeneti ellátása (otthona)				20.000 főnél több állandó lakos esetén kötelező

A szociális és gyermekjóléti ellátások intézményei

Az Ózd Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott **Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ** látja el Ózd város és térsége vonatkozásában az alábbi feladatokat:

Szociális alapellátási feladatok:

- Étkeztetés
- Családsegítés
- Támogató szolgáltatás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Házi segítségnyújtás
- Idősek klubja

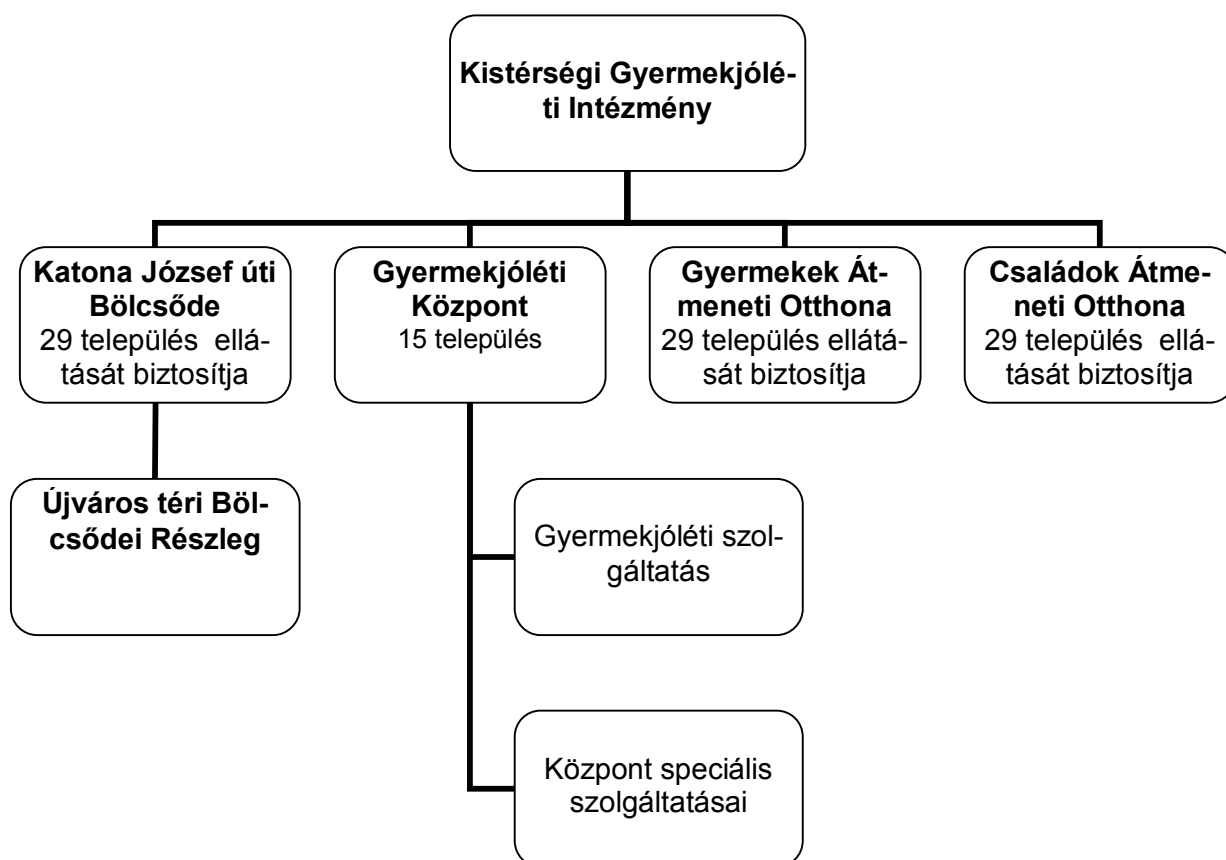
- Nappali melegedő
- Szenvedélybetegek nappali intézménye
- Szenvedélybetegek közösségi ellátása

Szakosított ellátási formák:

- Ápolást, gondozást nyújtó bentlakásos intézményi ellátás
- Átmeneti szállás
- Éjjeli menedékhely

A **Kistérségi Gyermekjóléti Intézmény** szakmai egységei biztosítják Ózd és a társult települések számára a gyermekjóléti alapellátások teljes körét.

Az intézmény 2007. évtől Ózd Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működik.

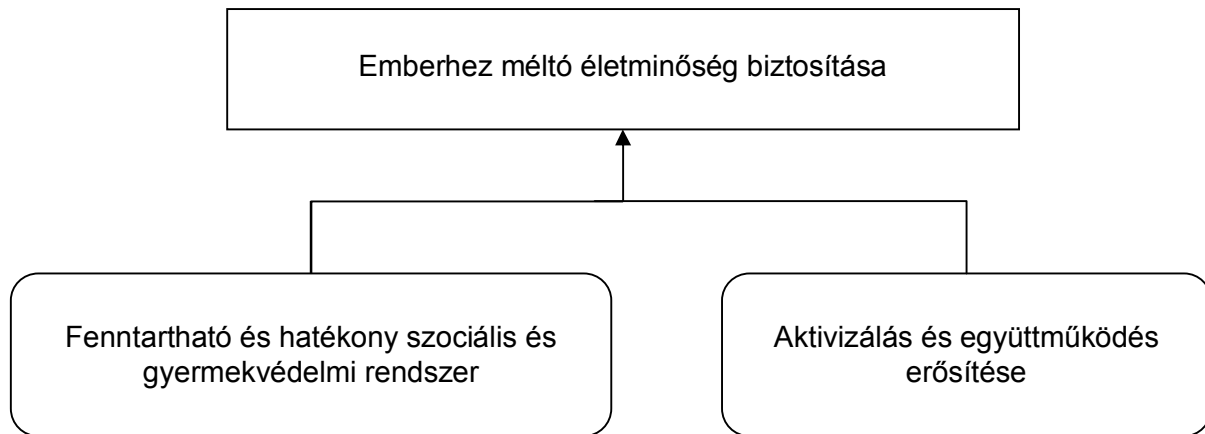

A Kistérségi Gyermekjóléti Intézmény négy szakmai egysége az alábbiak szerint biztosítja a törvényben meghatározott gyermekjóléti alapellátások körét:

- A **gyermekjóléti szolgáltatást** a *Gyermekjóléti Központ* látta el Ózd városban és a környező 16 településen (Borsodbóta, Bükkmogyorósd, Borsodszentgyörgy, Csernely, Csokvaomány, Domaháza, Farkaslyuk, Hangony, Járdánháza, Királd, Kissikátor, Lénárdaróc, Nekézseny, Sajónémeti, Sata, Uppony).
- A **gyermekek átmeneti gondozását** a *Családok Átmeneti Otthona* valamint a *Gyermekek Átmeneti Otthona* biztosítja a Társulás teljes területén.

- A **gyermek napközbeni ellátását** biztosító *Katona József úti Bölcsőde* szintén a társulás valamennyi települése számára elérhető (2010.decemberétől a törvényi változások szerint a férőhelyek száma 108-ra emelkedett).

Stratégiai cél az elkövetkező évekre

VIII. A város kistérségi központi szerepének további erősítése, kapcsolatai

az Ózd Kistérség Többcélú Társulással

A város hazai kapcsolatrendszerének legfontosabb eleme a kistérségi településekkel való szoros együttműködés, egyes területeken közös feladatellátás, amely az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

Számos feladatot hajtott a társulásban végre: így a közművelődési, közoktatási és sport feladatok egy része, a felnőtt orvosi ügyelet és diszpécser-szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, gyermekjóléti feladatok és belső ellenőrzés. 2007-től társulási hatáskörbe került a munkaképes korú, rendszeres szociális segélyre jogosultak foglalkoztatásának támogatására kiírt közmunka-programban történő részvétel, valamint a területfejlesztési tevékenység egy része.

A foglalkoztatás és területfejlesztés összehangolásakor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a kistérség a közszolgáltatások biztosításának összehangolt terepe kell, hogy legyen.

Elkészült az ózdi kistérség 2013-ig szóló fejlesztési programja. (Stratégiák: oktatás, képzés, turisztika, egészségügy, szociális ellátás, foglalkoztatási). A regionális jelleg felerősödése, a város foglalkoztatási, ellátási súlyának növekedése indokolja a városkörnyéki együttműködés további lehetőségeinek számbavételét, melynek elsődleges célja a munkanélküliség visszaszorítása a kistérségben, a helyi foglalkoztatási kedvezmények támogatása.

Az ózdi kistérség a 64/2004. (IV. 15.) sz. Kormányrendelet értelmében a területfejlesztés szempontjából leghátrányosabb helyzetű 48, valamint társadalmi gazdasági szempontból elmaradott 95 kistérség közé tartozik.

Folytatni kell a környező településekkel a kapcsolat erősítését, mivel a térségi összefogással sokkal nagyobb eredményeket lehet elérni a pályázati lehetőségek kihasználása terén. A kistérség fejlődése, a kitűzött célok megvalósítása érdekében maximálisan ki kell használni a pályázatokban rejlő támogatásokat.

Együttműködve a 28 településsel a közoktatás területén elkészült Ózd város és a kistérség közös oktatási fejlesztési tervét felül kell vizsgálni. Fontos a kistérségi nevelési, pedagógiai és minőségfejlesztési program megalkotása, a zavartalan működés feltételeinek biztosítása. Az Ózdi Művelődési Intézmények és a Sportcentrum Kht. jelenleg is kiszolgálja a kistérség településeit.

Minél nagyobb intenzitással kellene a turisztikai iparágban rejlő lehetőségeket kihasználni az elkészült Ózd Kistérségi Turisztikai Stratégia alapján. A főként gazdaságtalanul működő vállalkozók egy részének át kellene állni a jövedelmezőbb, számos pozitív és járulékos hatást eredményező, szolgáltatásorientált falusi turizmusra. Ennek fejlesztésén keresztül a vendégek több időt töltenének el a térségben, így a vidéki emberek is több forráshoz jutnának.

Messzemenően figyelembe véve a települések érdekeit, a kistérséget alkalmassá kellene tenni az aktív turizmus résztvevőinek intenzívebb fogadására. A települések egy részén jó adottságokat találunk a horgász- és vízisport-turizmus fellendítéséhez (Ózd, Arló, Hangony, Putnok térségének tavai, Sajó folyó) és kiváló adottsággal rendelkezünk a vadászturizmus és a „bakancsturizmus” résztvevőinek intenzívebb fogadására is. A vendégfogadás alapfeltételei közé tartoznak, a tartózkodási időt és vendégelégedettséget is nyomatékosan befolyásolják a szabadidős és szórakozás, kulturális programlehetőségek. Folytatni és erősíteni kell a programkoordinációt, a kínálatbővítési, hagyományteremtő, hagyományőrző rendezvényeket.

A táj ápolása által a környezet megtartja hagyományos jellegét, és speciális infrastruktúra (kerékpárutak fejlesztése, tanösvények, jelzett turistaútvonalak, idegenforgalmi látványosságok) kiépítésével a nagyközönség számára is nyitottá, elérhetővé válik.